

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală

Regiunea

Hunedoara

RACHETE

RACHETE

RACHETE

RACHETE

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

In secolul al XVI-lea ... rachete la Sibiu

de D. Todericiu

■ Reportaj cosmic ■ Dar nu
numai cu rachete ■ Călătorie
la Astrograd

(pag. 6-7)

RACHETE RACHETE RACHETE RACHETE

SOARE DE MARTIE!

O recunoașteți? Da, da, e chiar Katia Maslova din „Invierea”. In curînd o vom vedea pe Tamara Siomina într-un nou film »
„Ziua fericirii”.

De Ziua Femeii:

pentru dv. cititoare!

Cîte ceva despre armonie
Colțul cosmeticienei
Cum să ne purtăm cu soțul

(pag. 12)

Schița umoristică de D. Kerr

ANUL XX

10

(1990)

6 martie 1964

12 pagini, 1 leu

memento

turiști pe Elbrus

Mai înalt decât binecunoscutul Mont-Blanc — și deci decât oricare alt munte de pe continentul nostru — masivul de stîncă și gheață al Elbrusului caucazian se avîntă pînă la 5600 de metri. Puțini sînt cei ce se pot lăuda cu o ascensiune pe semetul munte. O ascensiune în înțelesul ei alpinist, desigur. Altminteri, orice nîcîntat în tainele urcușului pe verticală n-are decât să ia funicularul ce urcă pantele Ceghetului (vîrf din apropierea Elbrusului) și de acolo să admire uriașul înzăpezit în toată splendoarea lui.

Dar funicularul de pe Ceghet a marcat doar începutul lucrărilor din zona Elbrusului. Acum se apropie de sfîrșit construcția hotelului „Itkol”. Se lucrează de zor și pe șantierul celui de-al doilea hotel, „Azau”, situat în poiana cu același nume. Aici ia sfîrșit șoseaua asfaltată ce ia naștere undeva la poalele muntelui. Din poiană și pînă la „Refugiul celor unsprezece” — cel mai înalt hotel alpin, situat la 4100 m deasupra nivelului mării — se construiește un funicular care va intra în funcțiune, parțial, în cursul acestui an. Proiectul prevede ca pe linia principală a funicularului să circule cabine cu o capacitate de cîteva zeci de persoane iar pe unele pante ale masivului să funcționeze linii secundare, pe distanțe mici, cu scaune individuale în loc de cabine. Elbrusul va deveni, astfel, accesibil oricui, indiferent de vîrstă și de aptitudini sportive.

Realizarea „complexului Elbrus” va mai oferi turiștilor o călătorie dintre cele mai pitorești: un drum de legătură între Caucazul de nord și Transcaucazia prin ținutul Svanetiei, despre ale cărei frumuseți se spune că nu pot fi descrise de un muritor de rînd.

i. r. „romanul francez contemporan”

În editura Academiei de Științe a U.R.S.S. a apărut o importantă lucrare de istorie literară: „Romanul francez contemporan”. Autor, criticul literar Elena Evnina. Recenziile publicate în presa sovietică arată că monografia se referă la perioada 1940-1960. Elena Evnina a studiat opera celor mai de seamă romancierii francezi din vremea noastră „analizînd nu numai romanele lor ci întreaga operă, precum și concepția filozofică și estetică a scriitorului respectiv”. Ea a lăsat intenționat de o parte scriitorii din generațiile mai vechi ca François Mauriac și Jules Romains care și-au publicat cele mai importante cărți înainte de cel de-al doilea război mondial și o seamă de tineri romancierii cu debuturi promițătoare dar al căror profil literar nu poate fi încă socotit ca definitiv fixat.

Lucrarea e divizată în trei părți bine distincte. Cea dintîi, după ce definește existențialismul, socotit ca baza filozofică a literaturii moderniste de astăzi, analizează opera lui Jean-Paul Sartre, Albert Camus și Simone de Beauvoir. A doua parte este consacrată unui grup de scriitori pe care Elena Evnina îi consideră ca ilustrînd curentul realist critic și anume: Philippe Hériat, Maurice Druon, Henri Bazin, Robert Merle, Pierre Gascar și Armand Lanoux. În sfîrșit, partea a treia subliniază valoarea operei lui Louis Aragon, Elsa Triolet, Andre Stih, Pierre Gamarra, Roger Vailland, Pierre Daix și Jean Pierre Chabrol.

„Romanul francez contemporan” este apreciată ca una din cele mai izbutite lucrări despre literatura franceză apărută în ultimii ani în U.R.S.S.

m. v. poligloți

Pictorul eston Kuhelgen (sec. XIX) relatează, în memoriile sale, următoarea întâmplare: alîndu-se la Roma într-o călătorie de studii, a fost invitat, împreună cu un

compatriot de-al lui, la o recepție. Colegul pictorului, ferm convins că nimeni nu le cunoaște limba, și-a permis cîteva observații ireverențioase la adresa moravurilor înaltei societăți italiene. Mare le-a fost surpriza cînd o persoană din cele prezente li s-a adresat, în cea mai pură limbă estonă: „Mai multă prudență, tinerilor!”. Era cardinalul Mezzofanti, care cunoștea nici mai mult nici mai puțin decît 84 de limbi!

În zilele noastre poligloții nu mai sînt o raritate. Chiar dacă e vorba de inși care cunosc nu cinci sau șase limbi, ci de la zece în sus, lată cițiva din ei.

Andrei Zalizneak este absolvent al Facultății de filologie din Moscova și actualmente cercetător la Institutul de slavistică. E un foarte bun traducător din sanscrită și arabă clasică. Are 28 de ani și cunoaște 40 de limbi! „Revelația” limbilor a avut-o în copilărie, în vremea cînd, ocupîndu-se de îlatelie, a trebuit să folosească dicționare. La școală, însă, n-a dat dovadă de înclinație spre limbi. Ba a ajuns chiar pînă acolo că profesoara de germană i-a rugat pe părinții lui să-l mute din grupa de limbă germană căci „copilul ăsta nu va învăța niciodată o limbă străină”.

Catedra de limbi străine de la Universitatea din Tartu (R.S.S. Estonă) e condusă de profesorul P. Ariste, cunosător a 33 de limbi. El și-a îndreptat atenția mai ales spre limbile unor popoare puțin cunoscute cum sînt vodii (în total 50 de oameni), din regiunea Leningrad, livii, din Letonia și alte popoare ale căror limbi prezintă interes științific pentru studierea limbilor ugro-finice.

Dar nu numai lingviștii dețin asemenea recorduri. Leonid Vasilevski e pasionat de probleme de geografie economică dar lucrează la Institutul de transporturi din Moscova. A început să învețe limbi străine după absolvirea Institutului de economie națională iar acum cunoaște 28 de limbi.

d. c. festival șostakovici

Timp de zece zile, Gorki, bătrînul oraș de pe Volga, a devenit o capitală a muzicii, găzduind cel de al doilea festival de muzică contemporană sovietică, consacrat creației lui Dmitri Șostakovici.

Cele mai valoroase colective muzicale ale țării — orchestra simfonică de stat a U.R.S.S. și orchestra filarmonică din Gorki, corul academic rus, condus de A. Sveșnikov, colectivul teatrului muzical „Stanislavski și Nemirovici Dancenko” din Moscova, cvartetele „Beethoven” și „Borodin”, soliști vocali și instrumentiști de frunte — printre care David Oistrach, Oborin, Rostropovici, T. Nikolaeva ș. a. și-au dat concursul la realizarea programelor celor patruzeci de concerte și spectacole din cadrul festivalului. Concertele, desfășurate sub bagheta unor personalități marcante ca dirijorii Konstantin Ivanov și Kirill Kondrașin, Evgheni Svetlanov, Ghenadi Rojdestvenski, Natan Rahlin și alții au inclus peste cincizeci de lucrări ale compozitorului Dmitri Șostakovici. Amintim printre ele opt (din cele treisprezece) simfonii și o seamă de alte lucrări simfonice, oratoriul „Cîntecul pădurilor”, toate concertele și lucrările instrumentale și de cameră ale compozitorului, ciclurile corale și vocale, muzică din filme. Un loc deosebit l-a ocupat în cadrul festivalului spectacolul cu opera „Ekaterina Izmailova”. La concertul de închidere a festivalului a urcat pe estrada de concerte însuși compozitorul, care a interpretat la pian, alături de instrumentiștii cvartetului „Borodin”, intermezzo din cvintetul său pentru coarde și pian.

În zilele festivalului Dmitri Șostakovici a fost oaspete de onoare al orașului Gorki. În acest răstimp compozitorul a avut numeroase întîlniri, printre altele cu studenții conservatorului din Gorki și membrii clubului tinerilor iubitori ai muzicii ce-i poartă numele, a vizitat întreprinderi, instituții și, firește, a trebuit să facă față asaltului insistent al ziariștilor, nelipsiți de la nici o manifestare. Din relatările lor și din interviurile pe care le-au luat compozitorului am putut afla că, deși absorbit de solicitările inerente unui sărbătorit, el a consacrat totuși zilnic cîteva ore lucrului (Șostakovici scrie muzica pentru filmul „Hamlet”). Compozitorul a făcut de asemenea cunoscut ziariștilor că a început să lucreze la o operă inspirată de partea a doua și a treia a romanului „Pe Donul liniștit” de Șolohov.

m. c.

V. CIJIKOV

Sofia s-a dus la cinema

— Ma-a-ama!

scrisoare de la Jules Verne

Colecționarul Nikolai Nikiforov din Tambov și-a adunat în condiții destul de curioase cîteva din piesele cu care se mîndrește. De exemplu, intrînd într-o zi în curtea unui tîmplar, a remarcat forma deosebită a castronagului din care mîncă dulăul tîmplarului. Uitîndu-se mai atent la această farfurie... canină, Nikiforov a remarcat că era de fapt o cupă artistică lucrată. Cercetări ulterioare au stabilit că dulăul se hrănește dintr-un neprețuit obiect de artă chineză din secolul al XIV-lea.

În colecția lui Nikiforov se află o marcă poștală cu efigia marelui bas Șaliapin. Marca a fost lucrată de fotograful Felțer din Kazan și propusă guvernului țarist în 1913, pentru o emisiune de timbre în cinstea celebrului cîntăreț. Răspunsul ministrului de resort a fost: „Nici nu poate fi vorba ca o marcă cu chipul fiului unui cizmar să stea alături de mărci care reprezintă pe majestatea lor!”

Nikiforov dispune și de un document care îi e deosebit de drag. E vorba de o scrisoare a lui Jules Verne către un școlar rus, care-l felicitase cu prilejul zilei sale de naștere. „Tînărul meu prieten, glăsuiește scrisoarea, nu vreau să te las fără răspuns după încîntătoare cuvinte pe care mi le adresezi. Păcat că nu scriu și eu la fel de bine în limba d-tale ca d-ta în a mea. Îți mulțumesc de toată simpatia pe care mi-o exprimi cu atîta înflăcărare... O stringere de mînă de la un bătrîn povestitor francez. — Februarie 1898 — JULES VERNE”.

m. n.

o întâmplare în taiga

Acum cîțva timp, într-o duminică însorită de iarnă, doi vînători siberieni, N. Borodulin și N. Cervakov, se infundau voioși în taigaua de pe malurile riului Usuri, trăgînd cu plăcere în piept aerul tare și glumînd pe seama poveștilor pe care aveau să le istorisească la înapoiere.

La un moment dat Nikolai Borodulin, care se incurcase în niște arbuști țepoși, s-a oprit locului și a făcut semn prietenului să se apropie. Într-o poiană, luminată de soarele palid de iarnă, păștea o turmă de mistreți. Pe zăpadă odihneau cîteva scroafe, iar în preajma lor zburdau niște pui. Ceva mai departe stătea de strață un mistreț impunător.

Deodată, străjerul a început să dea semne de mare neliniște. Cei doi vînători și-au spus că mistrețul le simțise, probabil, prezența și au hotărît să se depărteze de acolo.

N-au apucat, însă, să facă decît cîteva pași cînd, dintr-un tufiș, a țîșnit în poiană un superb tigru de Usuri. Cu o lovitură de labă a frînt șira spinării unei scroafe și s-a aruncat asupra celorlalte.

Mistrețul care stătea de pază a scos un grohăit furios și, fără nici o șovăială, s-a repezit la tigru. Între cele două fiare a început o luptă pe viață și pe moarte. Mistrețul era extrem de agil și de voinic. După un salt acrobatic, tigrul a izbutit, însă, să se urce în spinarea adversarului și și-a infipt colții în ceafa mistrețului, dînd să-i sfîșie tendoanele. În ciuda rănii sîngerinde, mistrețul a continuat totuși să alerge prin poiană cu greaua-i și neplăcuta povară în spinare.

Încercînd să oprească crunta încăierare, cei doi vînători au tras un foc de armă după altul, dar luptătorii din poiană nici nu s-au sinchisit.

Pînă la urmă lupta a avut un sfîrșit neașteptat. La un moment dat mistrețul a izbutit să-și infigă teribili colți în burta tigrului și să-l țintuiască, mort, de un copac. După care și-a smuls colții și, abia țînîndu-se pe picioare, s-a întors la turma lui.

h. d.

Abonați-vă la „VEAC NOU”

Prețul abonamentelor:

pe 12 luni 40 lei,
pe 6 luni 20 lei,
pe 3 luni 10 lei.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Progrese
și tendințe
în navigația
maritimă

De la pirogă la navele cu „pernă de aer“

Nici unul din mijloacele de transport nu a înflăcărat atât de mult imaginația, nu a deșteptat atâtea nostalgii ca navele maritime. Citind însemnările de călătorie ale marilor navigatori din ultima jumătate de mileniu, cine dintre noi nu s-a visat cândva plutind pe mări și oceane îndepărtate, pe lângă țărnușurile de basm ale Orientului îndepărtat și misterios, trecând prin strâmtoare periculoase sau din Atlantic în Pacific, pe lângă Țara de Foc...? De pe corabia lui cu pânze Ulise a auzit cîntecul ademenitor al sirenelor iar caravelele lui Columb l-au purtat în țara aztecilor, cu palatele și monumentele lor fabuloase...

Din trunchiul unui copac lung, scobit cu unelte de piatră sau de bronz, oamenii de acum multe milenii au construit prima ambarcațiune pe care o imită pirogele de astăzi ale locuitorilor din insulele Oceanului Pacific. Tot așa își construia și pescarul nostru luntrea sau ciobaca.

Dar au trecut anii și mica ciobacă a devenit corabie, minată de zeci de vislași sau de forța vântului. Vestitele „pînzare“ moldovenești din timpul lui Ștefan cel Mare erau niște corăbii ușoare și iuți, cu un singur catarg, care navigau departe, pînă în Marea Mediterană. Pe la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, corăbiile de război aveau o lungime de pînă la 60 de metri și erau prevăzute cu pînze și cu visle. Abia în 1807 a apărut prima corabie minată de un motor cu aburi — vaporul „Clermont“ — care a făcut curse regulate pe fluviul Hudson. Oceanul Atlantic a fost traversat pentru prima oară în 1819 de vaporul „Savannah“.

Motorul cu abur a dominat ca un stăpîn absolut toată navigația din secolul al XIX-lea. Dar chiar din pragul secolului nostru, în fața lui s-a ridicat un concurent de temut: motorul Diesel, care este mai economic, mai ușor, mai suplu și mai puternic. Navele prevăzute cu motoare Diesel nu s-au mai putut numi „vapoare“; ele au devenit „motonave“.

Masive și rapide

În cele șase decenii care s-au scurs de atunci, și mai ales în ultimul, construcția de nave maritime moderne a luat un mare avînt în Uniunea Sovietică. „Spărgătorul de gheață atomic, nave rapide cu aripi subacvatice, gigantice nave-tanc, motoare puternice, corpuri de nave din fibre de sticlă — iată noua față a Rusiei pe mare“. Prin aceste cuvinte, revista americană „Look“ releva nivelul atins de U.R.S.S. în construcția de nave maritime și fluviale. Nu era o apreciere izolată. Presa din țările capitaliste cuprinde numeroase elogii la adresa construcțiilor navale sovietice și ar fi greu de spus dacă ele exprimă mai mult umirea sau neliniștea...

Care sînt direcțiile pe care le urmează construcția de nave maritime în zilele noastre? Ce se poate spune despre navele viitorului?

Desigur, în acest domeniu nu ne putem aștepta la salturi spectaculoase, de amploarea celor realizate în navigația aeriană care, începînd din 1957, o dată cu lansarea primului satelit, a devenit și extraaeriană iar mai apoi, după lansarea primei rachete satelit al Soarelui — cosmică. Fără a fi spectaculoase, progresele și tendințele înregistrate în navigația de cursă lungă sînt totuși mai mult decît interesante, unele din ele pîrînd a ține de domeniul fantasticalului. Într-adevăr, cine s-ar fi gîndit că pot exista nave cu... aripi sau nave care plutesc pe deasupra apei pe o „pernă“ subțire de aer ușor comprimat?

Problemele actuale și de viitor imediat ale construcțiilor navale se referă mai ales la reducerea staționării navelor în porturi, la dimensiunile lor, la viteză și la realizarea de tipuri de nave absolut noi. Prima problemă a izvorit din constatarea că navele care transportă mărfuri solide își petrec jumătate din viață staționînd lângă danele din porturi, așteptînd să fie încărcate sau descărcate. O navă este în fond un vehicul iar un vehicul care nu circulă nu produce. — Ce s-ar putea întreprinde în vederea sporirii productivității navelor? — au început să se întrebe specialiștii.

Tocmai acestui scop au fost adaptate navele sovietice de tipul „Bejița“, construite după o soluție originală: deschizăturile de pe punte sînt în așa fel dispuse, încît permit macaralelor să ajungă cu brațele lor în orice colț al compartimentelor pentru mărfuri. În felul acesta se reduce mult durata manipulării mărfurilor. Staționarea în porturi poate fi de asemenea redusă prin construcția de nave adaptate pentru transportul mărfurilor în containere și pe treilere mari — semiremorci auto.

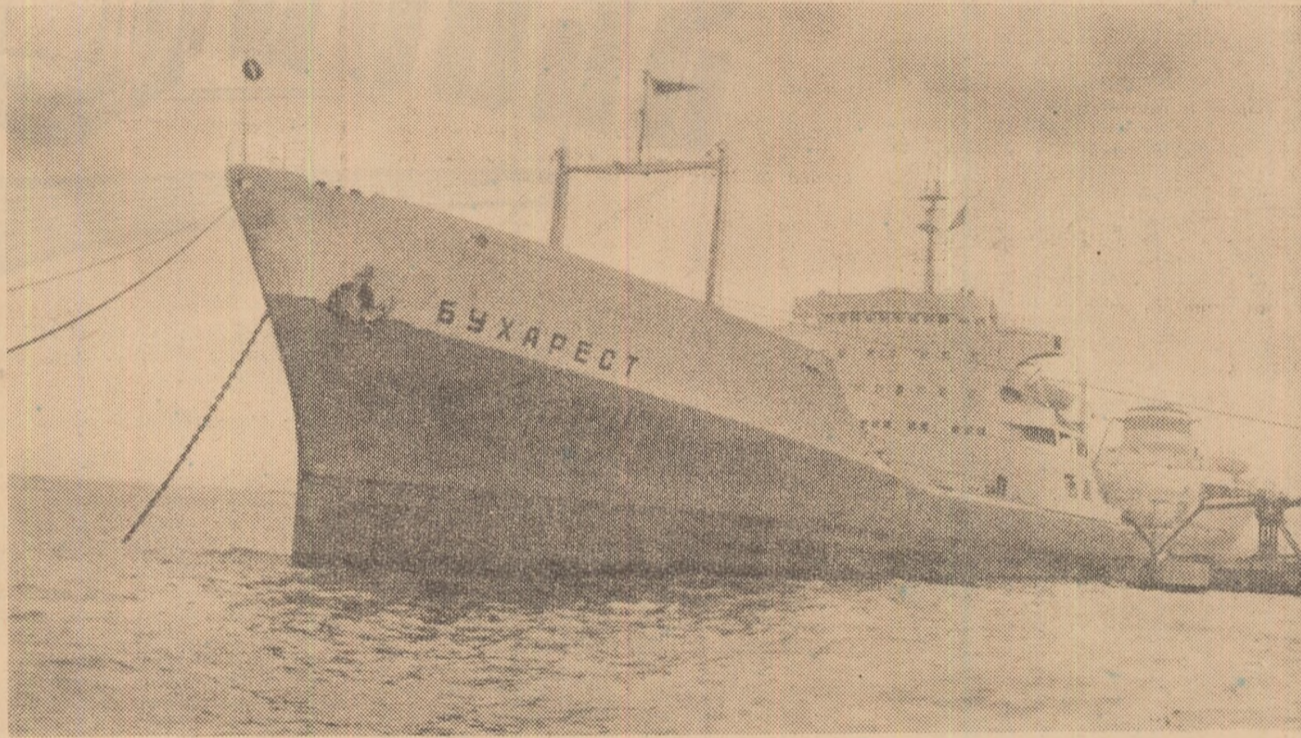
În ce privește dimensiunile navelor, se constată o tendință vădită de sporire. Această tendință a fost dictată de necesitatea reducerii prețului de cost al transporturilor, mai ales pe distanțe mari. Cel mai mare petrolier construit pînă acum, „Nissho Maru“, are o lungime de 291 metri și capacitatea de 132.000 de tone; a fost dat în exploatare anul trecut. Cea mai mare navă mineralieră cunoscută azi poate încărca 80.000 de tone.

Pe tărîmul navelor de călători se constată însă o oarecare stagnare. Astfel, cu toate că nava franceză „Normandie“, construită în 1938, avea o capacitate de peste 83.000 de tone, în ultimii 20 de ani cea mai mare navă maritimă de călători a atins abia 66.360 de tone. Pentru zilele noastre este destul de puțin dacă ne gîndim că inginerul Brunell a proiectat și construit în 1852 celebrul vapor „Great Eastern“, cu o lungime de 211 metri și un deplasament de 32.000 de tone. Era așanumitul „oraș plutitor“, care i-a furnizat lui Jules Verne subiectul unui roman citit cu pasiune de tineret.

Trecînd în domeniul vitezelor, lucrurile se schimbă. Dacă viteza navelor clasice de mărfuri este cuprinsă, în general, între 12 și 22 de noduri (1 nod = 1 milă marină/oră = 1,852 km/h), unele nave de călători au atins aproape 50 de noduri iar altele speciale și mai mult. Creșterea vitezei navelor are însă un mare dușman, anume creșterea proporțional mai mare a rezistenței la înain-

tare, din cauza valurilor mari formate. Așa cum a arătat recent într-un interviu B. E. Butoma, președintele Comitetului de stat pentru construcțiile navale al U.R.S.S., sporirea vitezei numai cu 10 la sută, de la 18 la 20 de noduri, impune sporirea puterii motoarelor cu 50 la sută. Aceasta duce la creșterea costului construcției navelor și la creșterea consumului de combustibil, adică, în esență, la scumpirea transportului. Nava de călători „Galileo Galilei“, cu turbine de abur, dată în exploatare anul tre-

In 580 de porturi ale lumii

O navă modernă a flotei comerciale sovietice: petrolierul „Buharest“, înainte de a ridica ancora cu destinația Cuba

Comerțul maritim, factor important în dezvoltarea economică a unei țări, cunoaște în Uniunea Sovietică o dezvoltare tot mai puternică. În ultimii zece ani capacitatea flotei comerciale sovietice a crescut cu peste 150 la sută iar traficul de mărfuri a sporit de aproape cinci ori! Pentru anii 1964—1965 planul de dezvoltare a economiei naționale prevede o nouă sporire a acestui trafic cu 65 la sută.

Care sînt măsurile luate în vederea realizării prevederilor de plan? În primul rînd, construirea în continuare de nave ultramoderne, de foarte mare capacitate. O recentă statistică stabilește că șaptezeci la sută din navele ce navighează sub pavilion sovietic au mai puțin de zece ani. E un lucru important, deoarece navele noi și deci moderne au un randament sporit în realizarea misiunilor lor.

Acesta e de altfel și motivul pentru care în ultimii ani în Uniunea Sovietică au fost puse pe șantier bastele cu turbine de tipul „Leninski Komsomol“, destinate încărcăturilor uscate. Aceste nave au motoare de 13.000 c.p., dezvoltînd o viteză de 19 noduri și benefi-

ciază de o autonomie de navigație de 12.000 mile marine. Alte tipuri de nave recent construite în Uniunea Sovietică sînt cele din seria „Poltava“ (11.200 tone registru, 17,5 noduri și 10.000 mile autonomie) la care operațiile de încărcare și descărcare sînt complet mecanizate, navele-cisternă din seria „Pekin“ cu o capacitate de 27.000 de tone sau petrolierele de tip „Sofia“ cu un deplasament de 43.000 tone.

Datorită capacității ei sporite de transport, flota comercială sovietică a stabilit în ultimii ani, prin cele 50 de linii internaționale pe care le deserveste, legături cu aproape toate porturile lumii. Țările cele mai frecvent vizitate de cargourile, navele mixte și de pasageri avînd la pupa pavilionul sovietic sînt India, Republica Arabă Unită, Anglia, R.F.G., Franța, Olanda, R.D.G., Japonia etc. etc. Numai anul trecut, ne informează presa sovietică, aceste nave au ancorat în 580 de porturi din 68 de țări!

Al. Brătescu

cut, una din construcțiile cele mai moderne are nevoie de 40.000 CP pentru a realiza viteza de 24 de noduri, care încă nu este prea mare — aproape 45 km/h.

Nave submarine și nave „zburătoare“

Care să fie atunci soluția problemei? Cum poate fi mărită viteza navelor, paralel cu sporirea capacității lor? Studiile efectuate în țările cu navigație maritimă dezvoltată au arătat că soluția constă în construirea de nave submarine care să evite rezistența de val, tovarășii de drum al vitezelor mari la navele de suprafață. Noile nave nu vor putea funcționa decît cu combustibil atomic, căci în cazul combustibilului obișnuit nu se poate realiza evacuarea gazelor de ardere produse de motoare. S-a calculat că un tanc petrolier de 40.000 de tone deplasament ar putea realiza sub apă o viteză de 40 de noduri și chiar mai mult. Se preconizează ca mijloacele de comandă și echipajul să navigheze într-o gondolă la suprafața apei, legătura cu tancul făcîndu-se printr-o aripă înaltă de zeci de metri.

Ce se poate spune despre celelalte tipuri de nave moderne? Dacă Jules Verne ar fi prevăzut că aerul poate împinge cu atîta forță două aripi în sus, încît să poată ridica avioane cîntărind zeci de tone, cu siguranță că ar fi scris un roman și despre navele cu aripi portante.

110 tone. Puterea necesară pentru a susține nava și a o face să înainteze în aceste condiții este însă uriașă: circa 15.000 CP! Înaintarea este asigurată de motoare cu jet sau cu elice, aeriană sau subacvatică.

S-ar putea ca viitorul să fie al unui tip foarte nou de navă denumit „Skyhidrofoil“ care îmbină avantajele vehiculelor cu pernă de aer cu cele ale navelor cu aripi portante și cu ale navelor de tip „catamaran“ (adică cu două corpuri prinse rigid între ele, sistem care evită formarea de valuri excesiv de mari). Nava „Skyhidrofoil“ nu are ventilatoare, deoarece viteza realizată în timpul mersului comprimă suficient aerul sub fundul concav dintre cele două corpuri ale vasului. Deocamdată acest tip de navă se află în faza de probe.

Dacă există locomotive fără mecanic și avioane fără pilot, de ce nu ar putea exista și nave fără marinari? Tehnica modernă a automatizării pătrunde tot mai mult la bordul navelor maritime. Deocamdată ea se aplică la cargouri sub forma automatizării parțiale, ceea ce implică existența la bord a unui personal restrîns, dar viitorul aparține automatizării totale.

Oricîte modificări va suferi construcția de nave maritime, un salt adevărat se va realiza, după cum afirmă B. E. Butoma, numai atunci cînd navele vor fi utilizate cu instalații energetice nucleare. Numai atunci vor putea înregistra viteze mari și navele pentru transportul încărcăturilor uscate, tancurile petroliere și mineralierele.

Ing. Dem. Urmă

(Urmare din numărul trecut)

Din culisele celui de al doilea război mondial

Ciano se laudă în jurnalul lui că i-a atras atenția lui Mussolini asupra faptului că Hitler intenționează să-l atragă într-o aventură. La început „ducele” e de acord cu el, apoi declară, însă, că „onoarea îl obligă” să fie alături de Hitler. În cele din urmă îi mărturisește deschis că nu vede de ce l-ar lăsa pe Hitler să se înfrupte singur din „beneficiile pe care le va recolta cu siguranță”.

Și totuși, Mussolini ezită, ezită... Ba e convins că „führerul” va obține, ca și pînă atunci, tot ceea ce cere, fără să recurgă la război, ba declară că „Italia nu e în nici un caz pregătită pentru un conflict armat”, ba ar vrea să-i joace o festă lui Hitler, refuzându-i concursul, ba se teme de furia lui. Tot gîndindu-se și răzgîndindu-se, timpul trece iar la Berlin, Hitler ierbe de nerăbdare.

În sfîrșit, o telegramă de la von Mackensen, ambasadorul german la Roma: Mussolini a citit de două ori scrisoarea în prezența lui, după care i-a declarat că știa de mult că e imposibil să se ajungă la o înțelegere cu Polonia. Italia, a continuat el, va fi alături de Germania, în mod necondiționat și cu toate resursele ei.

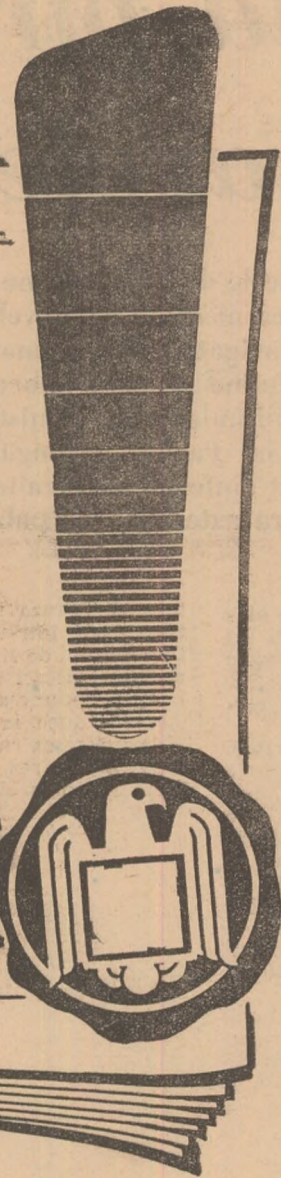
Mare bucurie în anturajul „führerului”. Se dă la redactat un răspuns plin de căldură la adresa „credinciosului prieten”. Dar, pe neașteptate, un trăznet din senin: scrisoarea personală a lui Mussolini.

După ce, în câteva fraze bombastice, își exprimă deplinul acord cu Hitler în ce privește poziția acestuia față de Polonia, Mussolini ajunge la aspectul concret al problemei: în ce condiții este dispusă Italia să ajute Germania în cazul unui conflict.

„Ducele” vede două posibilități: sau conflictul germano-polon rămîne localizat, sau el se transformă într-un război mondial. În prima eventualitate Italia va da aliaței sale tot sprijinul politic și economic. Despre asistența militară (care, repetăm, era obligatorie conform „Pactului de oțel”), Mussolini nu suflă nici un cuvînt. În a doua eventualitate, „ducele” menționează în mod expres că Italia nu va participa la război, fiind... nepregătită pentru o asemenea situație.

Cu alte cuvînte, „marele prieten” de la Roma îl anunță pe „marele prieten” de la Berlin că, orice s-ar întîmpla, pe ajutorul lui să nu conteze. Mussolini își încheie scrisoarea cu câteva fraze din care e greu

STRICT SECRET

Dat fiind că în scrisoarea lui Mussolini se vădit că îi lipsesc o mulțime de materii prime, arme și muniții, Hitler îi trimite în aceeași seară o notă prin care îl întreabă ce anume furnituri i-ar fi necesare pentru „a putea intra într-o mare conflagrație europeană”. Dictatorul italian primește nota la ora 9 și jumătate seara dar, în loc să răspundă imediat, se duce liniștit la culcare.

Abia a doua zi dimineața, la 26 august, Mussolini convoacă o consfătuire cu comandanții armatei de uscat, marinei și aviației, cărora le cere să întocmească lista solicitată de „führer”. Aceasta e enormă și conține, printre altele, șapte milioane de tone de petrol, șase milioane de tone de cărbuni, două milioane de tone de oțel, un milion de tone de cherestea, metale rare ca titanu, molibden, zirconiu etc. În josul listei, „ducele” adaugă cu mîna lui 150 de baterii antiaeriene.

Pentru toți cei în cauză este evident că Germania nazistă nici nu poate visa să furnizeze lucrurile pe care le cere Mussolini. De altfel acesta este și scopul listei, pe care ambasadorul Attolico i-o prezintă lui Hitler în după-amiaza zilei de 26 august. În scrisoarea de însoțire, Mussolini îi reproșează destul de direct lui Hitler că, acum ca și în trecut, nu l-a pus la curent din vreme cu planurile lui:

„Führere, nu v-aș fi trimis această listă sau, în orice caz, ea ar fi conținut mai puține elemente și în cantități mult mai mici, dacă aș fi avut răgazul necesar să acumulez stocuri și să grăbesc ritmul producției naționale”.

Mussolini se ferește să adauge — deși știe că Hitler știe — că, oricît răgaz ar fi avut, tot n-ar fi putut acumula stocuri, deoarece economia Italiei e epuizată și tot n-ar fi putut grăbi ritmul producției deoarece și așa proletariatul italian este exploatat la maximum.

În continuare, „ducele” își precizează poziția în așa fel încît în mintea „marelui său prieten” să nu mai încapă nici o îndoială.

„Este de datoria mea să vă previn că dacă nu am certitudinea că voi primi cele cerute, sacrificiile... pe care le voi face s-ar putea să fie absolut inutile și să compromită cauza dv. ca și a mea”.

Attolico, conform instrucțiunilor pe care le are de la ministrul său de externe, Ciano, adaugă, în clipa cînd prezintă scrisoarea, că „toate materialele trebuie să sosească în Italia înainte de declanșarea ostilităților, ceea ce reprezintă o condiție hotărîtoare”.

Este lesne de imaginat furia lui Hitler cînd află de pretențiile „aliatului” său. Dar în noua scrisoare, pe care i-o trimite trei ore mai tîrziu, tonul „führerului” este politicoasă, ba chiar rugător. El e cel care se află acum la nevoie, de aceea, oricît de exasperat ar fi, preferă să nu strice complet relațiile cu singurul stat care îl susține activ în Europa:

„Duce, scrie el, înțeleg poziția dv. și vă cer numai să încercați să imobilizați forțele anglo-franceze printr-o propagandă

intensă și prin demonstrații militare la frontiera cu Franța, așa cum de altfel mi-ați propus”.

Între proprietarii de sclavi

Cu una ca asta, Mussolini e de acord. Puțini se pricep ca el să facă gălăgie, să țină discursuri belicoase și să zăngăne armele. Dar răspunsul pe care-l trimite în aceeași seară lui Hitler pune punctul pe i, un punct foarte dureros pentru „führer”: „...este evident că vă e cu neputință să mă ajutați din punct de vedere material în umplerea golurilor pricinuite de războaiele din Etiopia și Spania”.

Să remarcăm în treacărt mărturisirea pe care o face cu acest prilej asupra participării Italiei fasciste la războiul civil din Spania. Mărturisirea are un caracter „strict secret”, deoarece în mod public și de nenumărate ori „ducele” tăgăduise această participare cu înverșunare.

Mai departe, Mussolini exclamă patetic în aceeași scrisoare:

„Vă închipuiți desigur care e starea mea

tudinii pe care-o adoptați... După părerea mea, este absolut necesar ca, cel puțin pînă la izbucnirea ostilităților, lumea să nu știe nimic despre poziția luată de Italia. Vă rog deci, cu o cordială insistență, să sprijiniți lupta mea pe plan psihologic, cu ajutorul presei dv. sau al oricăror alte mijloace”.

Cu alte cuvînte: toate ca toate, dar opinia publică internațională să fie în continuare mințită. Lumea să creadă că Italia va merge alături de Germania în războiul care se pregătește. În acest fel, căpetenia nazistă speră că va reuși să creeze un climat de intimidare care să paralizeze voința de luptă a celor decîși să nu-l mai lase pe Hitler să-și facă mendrele.

În aceeași scrisoare, „führerul” vine cu o nouă cerere:

„Trebuie să vă solicit acum, Duce, o mare favoare. În lupta grea care va urma, dv. puteți să mă ajutați trimițîndu-mi muncitori italieni, care să lucreze atît în industria cit și în agricultura Germaniei”.

Ca un proprietar de sclavi care se adresează altuia, Hitler cere deci lui Mussolini să-i pună la dispoziție mărfa umană de care Germania nazistă are urgentă nevoie. La fel de cinic, la fel de lipsit de scrupule, „ducele” îi răspunde imediat că va trimite „muncitorii solicitați”. La urma urmei, pentru cei doi dictatori, oamenii sînt o cantitate neglijabilă, în legătură cu care nu e cazul să se tocmească.

În dimineața zilei de 1 septembrie 1939, cînd la frontiera polono-germană se trag deja primele focuri de armă ale celui de-al doilea război mondial, Mussolini telefonază ambasadorului său la Berlin cerîndu-i să-l implore pe Hitler să-l dezlege de obligațiile alianței. „Pactul de oțel” seamănă acum mai mult cu un jug de fier care apasă pe grumazul „ducelui”. Și totuși, în aceeași zi, periodicul fascist din Roma „Gerarchia” scrie sfîrșitor: „Armata italiană este alături de armata germană. Umăr la umăr, bravii noștri soldați vor înfrunta gloanțele dușmane, umăr la umăr vor pași hotărîți pînă la țeluț final — VICTORIA!”

Scrișnind din dinți, Hitler îndeplinește dorința lui Mussolini și îi trimite o telegramă în care îi mulțumește pentru „ajutorul politic și diplomatic acordat”, anunțîndu-l totodată că se dispensează de colaborarea militară a Italiei.

„Ducele” răsufle ușurat. Nu vor trece, însă, decît opt luni și se va grăbi el să intre în război, înfingînd pumnalul în spațele Franței cotropite de trupele hitleriste. La ora aceea singurul lui gînd va fi de a nu scăpa împărțirea prăzii și de a apuca un ciolan cît mai mare. Pînă la urmă, însă, războiul se va dovedi un os greu de înghițit și Mussolini va plăti cu viața lăcomia lui.

Conspiratorii stau cu mîinile în sin

La procesul marilor criminali de război de la Nürnberg o serie de inculpați s-au străduit din răsuputeri să demonstreze că ei intenționaseră să-l răstoarne pe Hitler încă înainte de fatidica dată de 1 septembrie 1939. Dovezile pe care le-au adus au fost foarte puțin convingătoare. Acordîndu-le un maximum de credit, iată aproximativ în ce a constat mult trimbișatul „complot antihitlerist” de dinaintea izbucnirii războiului.

Grupul de „conspiratori” este la aceea vreme format din cîțiva mari dregători ai

Mîinile la piept, privirea fixă, bîrbia calculată înălțată. Hitler și Mussolini par să pozeze pentru un concurs „Cine e mai înghimțat cișiqi”.

să deduci dacă își bate joc de Hitler sau dacă legenda lui irepresabilitate atinge acum o culme fără precedent:

„Consider că e de datoria mea ca prieten loial (sublinierea noastră) să vă spun tot adevărul și să vă informez din timp despre situația reală. Dacă nu aș proceda așa, lucrurile ar putea avea consecințe neplăcute pentru amîndoi. Aceasta este părerea mea... și v-aș ruga să mi-o comunicați pe a dv.”

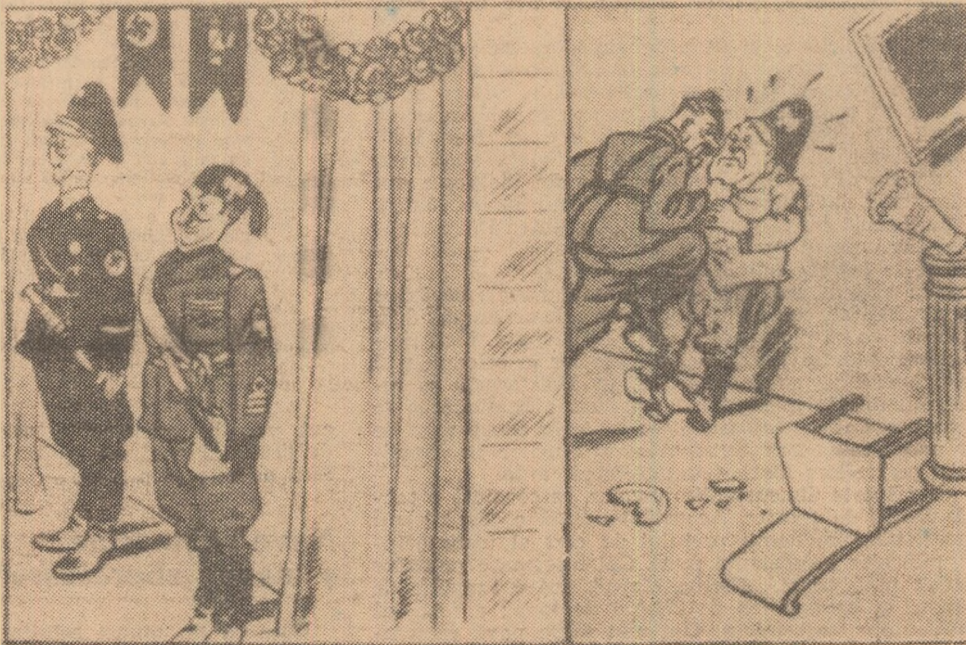
Exasperarea „führerului”

Părerea lui Hitler? Dacă l-ar avea pe Mussolini în față, i-ar spune-o fără meajamente și probabil că „ducele” nu s-ar simți tocmai la largul lui. Dar purtătorul scrisorii este ambasadorul italian la Berlin, Attolico, și pe acesta „führerul” se mulțumește să-l poftască afară pe un ton glacial.

— Italianii se poartă exact ca în 1914 *) urlă Hitler imediat ce Attolico închide ușa în urma lui.

Toată seara, cancelaria Reich-ului răsună de blestemele „führerului” la adresa „partenerului trădător”. Furia lui Hitler este cu atît mai mare cu cît, așa cum reiese din jurnalele intime și declarațiile făcute la Nürnberg de colaboratorii săi apropiați, intenția sa inițială fusese de a ataca Polonia a doua zi, la 26 august. „Operația albă”, cum se numește această agresiune în limbajul cifrat al naziștilor, este amînată.

*) În primul război mondial, Italia, legată printr-o alianță cu Germania și Austro-Ungaria, a rămas la început neutră, apoi a trecut de partea Franței și Angliei.

Fuțada... și realitatea „pactului de oțel”

Caricatură de Boris Efimov

de spirit atunci cînd forțe ce scapă controlului meu mă împiedică să-mi manifest solidaritatea cu dv. în momentul acțiunii”.

O nouă mărturisire: forțele care scapă de sub controlul lui Mussolini sînt constituite, în primul rînd, de poporul italian. Dictatorul se teme de el, mai mult decît se teme de Hitler, de aceea dă înapoi în ultima clipă.

Neavînd ce face, Hitler se resemnează. Într-o a patra scrisoare pe care i-o trimite „ducelui”, el spune:

„Am primit comunicarea dv. asupra ati-

regimului, cărora li se adaugă un număr de generali și ofițeri superiori. Nici unul din ei nu are vreo obiecție împotriva scopurilor și metodelor nazismului. Singurul lucru de care se tem este că Hitler va eșua în planurile sale și că, ducîndu-se la fund, îi va trage și pe dinșii o dată cu el. De aceea „conspiratorii” poartă discuții despre posibilitatea înlăturării „führerului”, fără, însă, a întreprinde vreo acțiune în acest sens.

(Va urma)

VERONIKA TUȘNOVA

GÎNDURI DE ZIUA MEA

E ziua mea.

Ciudat își taie cale —

mă-ncearcă o neliniște, un gând :

Păzea ! E bătrînețea,

dă tircoale...

Nu-i încă, dar o văd înaintind.

Prin ușa descuiată, pasă-mi-te,

înăuntru se strecoară cu ispite.

Ce bine e la gura sobei, zic.

Să dormi cât ține noaptea —

și peste zi

să nu faci mai nimic.

Și s-ar putea

ca eu să-i dau crezare,

deși mai am atitea de făcut.

Iar viața nu e lungă, nu mai are

atiția ani cîți intră în trecut...

Deci bătrîneții am să-i spun : Așteaptă

în poartă, ghemuită pe vreo treaptă...

Sau — mă întrebă

alt gând, mai năzdrăvan :

Ce-ar fi

să nu mă fi născut în acel an ?

Nici să serbez vreo zi n-am să mai pot.

nici să răsuflu. Nici să-not.

Nu dorm, nici nu mănînc. Nu merg la ski.

Nu văd culorile, oricare-ar fi.

Nu mă reped în brațe iubitoare.

Fetița nu-mi răsfăț. Nu scriu.

Oroare !

Pe lista vieții nu-s

nici între vii, nici între cei

care s-au dus.

Răspunde-acum :

Am fost cinstită ? Am avut curaj ?

Pe mine m-am mințit cumva vreodată ?

Nu. Conștiința mea

e nepătată —

deși trăiesc mai prost decît aș vrea :

pe cei mai dragi îi supăr, prietenii mi-i

cert ;

jigniri adun, mă plîng, mă mîni, iert.

De cite ori nu-mi spun : Voi fi mai bună !

Dar totdeauna între gînd și faptă,

o piedică m-așteaptă :

o grijă, un cancan, o gripă

avîntul mi-l risipă.

Îți cer iertare, dragul meu !

Tu n-ai făcut prea bună socoteala.

Nevasta scrie versuri. În casă-i alandala.

Uitat ești nu o dată cînd furtuna

mă prinde-o clipă

ca pe totdeauna.

Dar spune-mi :

Te bucuri, totuși, că exist pe lume ?

Chiar cunoscut, răspunsul tău anume,

repetă-mi-l, cum ai făcut cîndva,

și azi, de ziua mea...

Desen de I. Bliach

Și un alt gînd treptat își face drum :

Viața mi-am trăit-o deplin ?

In romînește de Veronica Porumbacu

Amintirea lui Taras Șevcenko

C

îți dintre marii artiști ai lumii au mai cunoscut o atît de cumplită dezlănțuire de ură împotriva lor ca Taras Șevcenko, poetul național al Ucrainei ! Mulți au plătit cu ani grei de toamnă, uneori cu viața, îndrăzneala de a fi înfățișat mizeria și suferința, de a fi chemat la luptă pe cei oprimați. Însă istoria parcă nu mai consemnează cazuri, în afară de al lui Șevcenko, cînd șeful unui puternic și întins imperiu, cum a fost cel țarist, să menționeze cu mina lui sentința de condamnare a unui artist la surghiun : „Sub cea mai strictă supraveghere, cu interdicția de a scrie sau desena”.

Zecă ani, între 1847 și 1857, porunca țaristă a fost dusă la îndeplinire cu mai multă sau mai puțină „strictețe” și cel mai mare poet ucrainean, în același timp pictor de prestigiu, a fost silit să scrie pe furis, cu primejdii, revoluționarele sale versuri, în taberele militare de la Orenburg, Orsk, de lângă Marea Aral și Marea Caspică, unde era pus zilnic la opt ceasuri de regim soldățesc.

Orînduirea veche a urmărit cu premeditare săucidă marea artă a acestui bard popular care se ridicase la cele mai înalte trepte pe care, dintre contemporanii săi literari, le atinseseră doar Pușkin, Gogol sau Lermontov. Dacă n-a izbutit s-o facă pe de-a-ntregul, aceasta se datorează în primul rînd

faptului că în jurul marelui poet s-au adunat numeroși artiști și oameni de cultură care l-au sprijinit, s-a strîns poporul însuși care a recunoscut în el pe unul dintre cei mai autentici reprezentanți și cîntăreți ai săi.

Să-l suprimă cu totul, regimul țarist n-a izbutit s-o facă, dar i-a împuținat nemăsurat uriașa lui putere creatoare, i-a furat ani de viață și de scris. Avea numai 47 de ani cînd a murit, la 10 martie 1861. Și nu numai viu a fost urmărit de ura stăpînitorilor — ci și după ce el n-a mai fost, mormîntul lui, de pe malul Niprului, în apropierea Kievului, era adesea păzit de soldați, pentru cu cei mulți, cărora opera sa le fusese închinată, să nu se poată apropia de dinzul.

Dar cei zece ani de surghiun și urmăritorii, cît a durat interdicția de a intra în capitala imperiului, au fost numai una din perioadele cînd vechea orînduire a căutat suprimarea lui ca artist ; cealaltă fusese în anii copilăriei, ai adolescenței și tineretii, cînd dorința lui cea mai vie a fost să învețe canto și să picteze. Fiu al unor țărani iobagi din satul Morinți, de lângă Kiev, care s-au stins cînd el avea vîrsta școlară, Șevcenko a trăit din mila străinilor, cînd rătăcind și muncind în satele din jur, cînd refugiindu-se în mijlocul naturii. A învățat carte chiar în aceste împrejurări și a început să picteze, să întregască textele baladelor populare spuse de cîntăreții orbi, care-și întovărășeau cuvintele cu cîntecul trist al cobzei, și să închege chiar melodii. Cobzarul copilăriei, pe lângă care a ucenicit, au hotărît destinul lui Șevcenko — de la el a învățat să înfățișeze în versuri suferințele lumii sale, în amintirea lor prima sa culegere de poezii, de la 1840, le poartă numele și titlul iar epoca sa poetică întregă, tipărită după 20 de ani, în 1860, se numește tot „Cobzarul”. În secolul care a urmat primei apariții a „Cobzarului”, această carte a cunoscut aproape 150 de ediții ; ea s-a bucurat de o largă circulație ca și melodiile cîntăreților populari ucraineni, pîndînd de-a lungul pămîntului rus ideile luptei antițariste, ale eliberării de robia exploatare. Lui îi aparțin celebrele cuvinte, spuse cu un veac în urmă : „Cheamăți Rusia să pună mina pe topor !”

Feciorul iobagului din Morinți și-a dobîndit el însuși eliberarea din robia iobăgăstă tirzui, la 24 de ani. Moșierul din partea locului și l-a făcut in-

ti argat, apoi fecior de casă, după care, cunoscîndu-i talentul, și l-a vrut pictor al casei, un fel de zugrav mai deosebit și numai pentru asta i-a îngăduit să învețe pe lingă oamenii de meserie. L-au descoperit însă unii din artiștii vremii — pictorii Șoșenko, Briullov, Venețianov, poetul Jukovski, prozatorul Grebenko, care l-au răscurpărat cu 2500 de ruble de la ambițiosul stăpîn Engelhardt.

Astfel, numai din 1838 — cînd este eliberat de iobăgie — pînă la 1847, cînd e arestat și condamnat, și apoi încă trei ani, din 1858 cînd e grațiat, pînă în 1861 cînd moare, a cunoscut Șevcenko libertatea — iar acești ani, doar 12 la număr, el i-a consacrat studiului, picturii și îndeosebi poeziei. În versuri melodioase, strălucit șlefuite, scrise în ritmul bogat și variat al baladelor populare ucrainene, el a evocat trecutul poporului, oprindu-se la două teme principale : durerea față de mizerie, față de jugul exploatare și izbucnirile de revoltă, scenele patetice de luptă împotriva asupririi. Frumusețea naturii ucrainene, el a cunoscut-o ca pe un cadru al durerii generale — „Ucraina am colindat-o pretutindeni și pretutindeni am plîns” — dragostea curată a oamenilor a văzut-o ucisă de condițiile inumane de trai. Chiar din îndepărtata stepă de dincolo de Caspică, gîndul lui se întorcea tot către locurile natale. „Cînd își plînge propria soartă, auzi plînsul întregii Ucraine”, avea să spună despre el Maxim Gorki. În cele mai importante lucrări ale sale, poemele „Gemind în noaptea Niprului plîns”, „Ivan Pidkova”, „Caterina”, „Noaptea lui Taras”, „Haidamacii”, „Caucaz”, „Orbul”, „Ereticul”, „Visurile mele, visurile mele”, „Ripa rece”, „Testament”, „Visul” — ca și comedia „Nazar Stodolea” (1843), sau în „Jurnalul” său scris după surghiun. Taras Șevcenko se relevă ca unul din poeții cei mai mari ai lumii, cîntăreț al revoltei omului din popor, al uriașei lui capacități de luptă pentru libertate.

Contemporan cu marii scriitori ruși de la începutul secolului, Pușkin, Gogol și Lermontov, alături de democrații revoluționari din epoca 1860, cînd se tipărea „Sovremennik”-ul lui Belinski, Cernișevski și Dobroliubov, (la care autorul „Cobzarului” a colaborat) și alături de poeții europeni ai spiritului de libertate, Byron, Goethe,

Schiller, Heine, Hugo, — unii, de asemenea, contemporani — Taras Șevcenko se inserie ca unul dintre cei mai importanți poeți ai lumii, însușit de ideile revoluționare ale epocii. În Rusia, el face legătura între poezia decembristilor și aceea a generației de la 1860, care a înfăptuit eliberarea țărînimii de iobăgie și care avea să străluească după aceea prin mari figuri ca Tolstoi sau Dostoievski. Apusul unei lumi — al celei feudale, el îl vestește în chip tragic, chemînd la luptă directă. Romantic în unele lucrări de început, el se relevă ulterior ca un realist, baladele sale construite epic fiind totodată opere de-un lirism patetic, de o vibrație afectivă unică. Altele, cum este „Visul” folosesc satira violentă, în simbolul ce amintesc deopotrivă „Suflete moarte” ale lui Gogol sau romanele incisive ale lui Saltikov-Șcedrin, tot astfel după cum „Jurnalul” său, plin de meditații și comentarii expresive, ne duc cu gîndul la însemnările de călătorie ale lui Cehov.

Se întretaie în personalitatea literară a lui Șevcenko direcții din cele mai rodnice ale literaturii ruse, unele continuate de el de la predecesori, altele urmînd a fi dezvoltate de continuatori. Prin toate el se relevă ca figura cea mai reprezentativă pe care a dat-o literatura ucraineană, pentru că Șevcenko și-a scris în această limbă opera sa devenită adevărată epopee națională a țării sale.

De la nașterea lui se împlinesc la 9 martie 1964, o sută cincizeci de ani. Amintirea lui este vie în sufletele celor ce azi construiesc lumea nouă, pe care și el a visat-o cîndva, scriindu-și poemul „Cînd voi muri” :

Cu singe de tirani nișei / Stropiți a voastră libertate ! / Loviți cu ură-adîncă-n ei / Și rupeți lanțurile toate ! / Și cînd veți fi mai fericiți / În liberă și noua lume, / Cu glasul bun să v-amintiți / De viața mea și de-al meu nume.

Numele îndureratului autor al „Cobzarului”, opera sa, amintirea victiilor sale, se află în amintirea noastră, alături de cele mai scumpe tradiții pe care ni le-au lăsat înaintașii.

Mihai Gafița

UN MANUSCRIS DIN CARE AFLĂM:

LA... RACHETE LA SIBIU

cestora pentru zbor în „înalt” și au experimentat rachete în trepte pornind de la o idee cel puțin tot atât de originală. Și, în sfârșit, pentru că au întrebuițat drept factor propulsiv tot pulberea, dar pulberea despre care se pare că a scris însuși Bertold Schwarz „cel versat în opera alchimică”.

Așadar, un precursor mai înaintat decât Semienowicz și un manuscris al lui Bertold Schwarz. Iată două surprize pe care le poate oferi cer-

Despre ce este vorba? O lucrare legată în piele după maniera epocii și în care au scris, în mod succesiv, mai mulți autori. Filele de la 1 la 36 sînt redactate de Hans Haassenwein din Haassenluff (de lângă Landshut, născut în Bavaria) între 1417 și 1460. Filele 37—110 cuprind scrierea unui anonim sibian din secolul al XVI-lea (pînă în 1529) și, în sfârșit, ultima parte a manuscrisului, filele de la 111 și pînă la sfârșit, sînt redactate de Konrad Haas din Dombach, guard de artilerie imperială (între anii 1529 și 1569) în Ungaria și Transilvania. Ca temă generală lucrarea se ocupă cu fabricarea pulberii, lucrări de asediu și mașini de război.

„Călugărul negru” coboară din legendă

Răsfoind vechiul text ajungem la convingerea că primele 36 de file nu reprezintă de fapt rodul gândirii lui Haassenwein. Fără a intra în alte amănunte putem remarca că dacă între 1417 și 1460 acesta și-ar fi dezvoltat cu atîta claritate părerile despre

salpetru și alte săruri, tratate în porțiunea sa din lucrare, și-ar fi creat un nume faimos printre alchimistii vremii. Textul dă rețete minuțios expuse într-un limbaj mult prea chimic pentru epoca în care au fost scrise și, mai mult decât atât, prezintă și experimentări. Caracterul acestui text ne determină să-l considerăm fie drept o reluare de către Haas a unui text original datorat lui Bertold Schwarz, fie chiar drept o inserare a unui text scris de pretins inexistentul Schwarz în manuscrisul de la Sibiu. Mențiunea relativă la Schwarz de pe prima filă a manuscrisului și care amintește de anul 1380 — dată cînd Schwarz trăia, după cît se pare, la Veneția, — pledează pentru un contact între autorul declarat al primei părți și „călugărul negru”.

Parcurend textul ajungem în partea lui finală, nu lipsită de anumite legături logice cu celelalte părți, la un capitol despre rachete.

Mai departe, la fila 190, autorul medieval începe să-și dezvăluie intențiile atunci cînd ne spune cum trebuie să procedăm pentru a ajunge să facem chiar și rachete „care se ridică de la sine în înălțime sau aleargă înainte și înapoi pe pămînt neted”.

În continuare, dincolo de fila 200, manuscrisul ne inițiază în taina „construirii rachetelor care înaintează zburînd așa încît ajung în înaltul cerului” și ne descrie rachete realizate în trepte, într-o manieră originală prin îmbucare reciprocă. Avem de-a face aici cu trei rachete îmbucate una în alta sau cu două rachete îmbucate, pe care autorul nu se mulțumește numai să le descrie, ci le și schițează în culori.

De astă dată, desenul ne ajută să înțelegem că autorul manuscrisului sibian ajunsese la această concepție despre rachete, nouă pentru vremea sa, în urma unor experimentări. Dovada o avem în schița unui dispozitiv menit să azvîrle departe spre inamic un butoi cu pulbere, dispozitiv acționat prin patru trepte succesive de aprindere și la a cărui coadă întilnim, în anul 1555, stabilizatori de direcție de tip delta.

Fără îndoială că și în cazul lui Konrad Haas din Sibiu, teoria a premers cu îndrăzneală practica. Aceasta pentru că — după cum iarăși schițele o demonstrează — el găsește două soluții de rachetă în trepte: una în care cele trei rachete se îmbucă una în alta și care, trebuie s-o arătăm, nu reprezintă o soluție tehnică viabilă și alta în care dispoziția treptelor este asemănătoare, din punctul de vedere al concepției, cu aceea dintr-o puternică rachetă cosmică modernă.

Manuscrisul de la Sibiu reprezintă pentru istoria tehnicii o piesă rară, stabilind nu numai serioase priorități (o clară concepție a proiectilului, respectiv rachetei în trepte, o timpurie orientare a ei în direcția zborului, o interesantă și originală concepție de stabilizare — aripioare în delta), ci și indirect sau poate — după cum am mai spus — chiar direct, o coborîre a bătrînelui Bertold Schwarz din sferile legendei în cele ale realității.

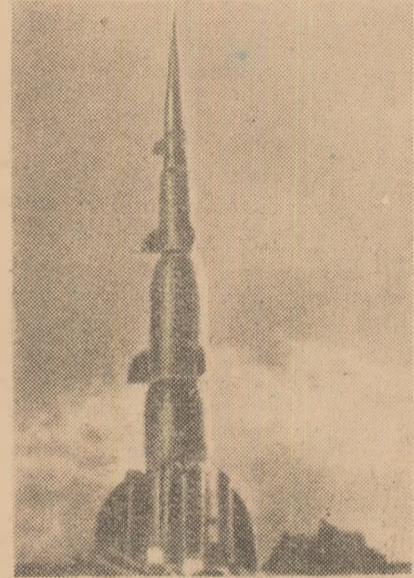
Aceste cîteva constatări ne-au fost sugerate de primul contact pe care l-am luat cu vechiul manuscris. Autorul rîndurilor de față, în cadrul unui studiu mai amplu despre istoria chimiei pe teritoriul țării noastre, își rezervă dreptul de a elucidă problema paternității părții chimice din manuscris, ca și aceea a utilizării unor combustibili neobișnuiți pentru vremea aceea de către „rachetiștii” din Sibiu medieval.

Pînă atunci, însă, constatarca rămîne și marchează cel puțin două mari noutăți în istoria „atit de vechi” a rachetei, armă și vehicul.

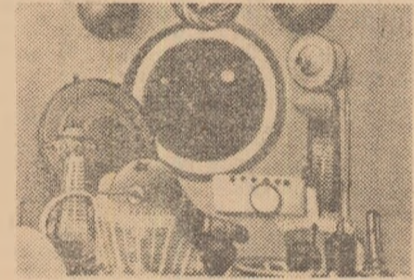
D. Todericiu

reportaj cosmic

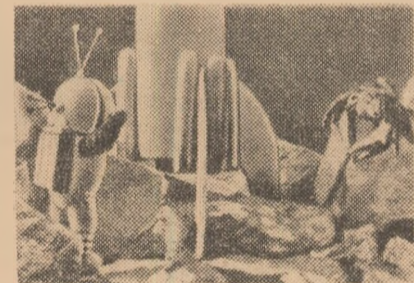
Realizat de N. Șceglor din Rostov-pe-Don, acest reportaj îmbină talentul unui fotograf cu inventivitatea unui amator înzestrat. Căci suita de imagini „cosmice”, pe care o prezentăm și cititorilor noștri, este un ingenios „montaj” realizat din pietre, nisip, jucării și alte obiecte.

Start! Peste o secundă racheta își va lua zborul spre Cosmos.

Zborul decurge normal. Luna... Ce surprize rezervă ea pămîntenilor?

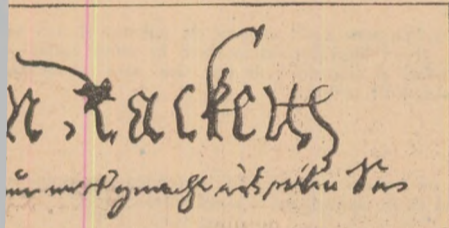
Acest „crab cosmic” seamănă perfect cu conștrații săi pămînteni. Dar cum se descurcă fără atmosferă?

Fanioane sovietice! Să luăm unul ca amintire...

Ce o mai fi și movila asta? Un vulcan sau un morman de elemente radioactive?

articol despre rachete

cețătorului studierea manuscrisului „Varia II 374” aflat în depozitul filialei Arhivelor Statului din Sibiu.

LA ASTROGRAD

precede aterizarea și a mării lui. de coordonare a vehiculelor are sediul în clădirea înaltă, și o linie de metro. Douăzeci de platforme în diferite direcții cu o viteză progresivă aritmetică: primul pe oră, al doilea cu 10 km, al treilea cu 20 km, și așa mai departe. În felul acesta călătorește un escalator pe altul. Escalatoarele sînt din masă plastică și acționate cu aer comprimat.

Platformele de lansare sînt pardosite cu plăci din masă plastică luminescentă și foarte rezistentă, care suportă excelent suprasolicitățile din timpul decolării uriașelor nave. Ziua, aceste plăci absorb razele solare ultraviolete, ceea ce le dă luminescența din timp de noapte.

În dreapta e reprezentat un avion cu motoare turbopropulsore pentru decolare și motoare în flux direct cu plasmă.

Pe autostrăzi circulă vehicule pe pernă de aer. Așadar, pe cînd o călătorie la Astrograd?

Cum se poate vindeca spondiloza

Ne întreba deunăzi un cititor suferind de spondiloză, cerându-ne în același timp să-i recomandăm un tratament rapid și radical care să-i curme durerile pricinuite de această afecțiune osoasă.

Datorită marilor cuceriri ale chimioterapiei, boli odinioară socotite foarte grave sînt astăzi repede biruite cu câteva milioane de unități de penicilină. Din păcate, însă, nu la fel se prezintă lucrurile cu spondiloza și cu alte boli de oase de natură reumatică. Acestea cer răbdare și perseverență atît din partea pacientului, cît și a medicului pentru a se putea obține rezultate satisfăcătoare.

Reumatismul, sub forma poliartritei cronice evolutive cu localizare vertebrală, reprezintă în majoritatea cazurilor principala cauză a acestei boli. Dar reumatismul nu este singura cauză a acestei afecțiuni. La femei, îndeosebi în perioada menopauzei, se petrec adeseori tulburări în funcțiunea glandelor cu secreție internă (tiroidă, hipofiză, ova-re). Aceste discriții se răsfrîng și asupra sistemului osos, îndeosebi asupra articulațiilor vertebrale, pricinuind devieri de coloană vertebrală, însoțite de dureri și de apariția unor formațiuni osoase specifice. În fine, nu rareori infecții purulente de focar, cu caracter cronic și care evoluează fără ca bolnavul să le simtă (granuloame dentare, amigdalite criptice, furunculoze, otite cronice etc.) se complică cu spondiloze anchilozante.

„Oare să nu mai fie nici un leac care să facă să-mi dispară durerile ciocuri de pe șira spinării?” ne întreabă corespondentul nostru, cu un vădit accent de nemulțumire la adresa medicilor care nu l-au tămăduit încă de această boală. Imaginea radiografică într-adevăr caracteristică a spondilozei constă în apariția pe marginile șirei spinării a unor proeminențe osoase sub formă de colți sau „ciocuri de papagal”, cunoscute sub numele de **osteofite**. Mai tirziu, între corpurile vertebrale se formează adevărate punți osoase, așa-zisele artroze vertebrale, care cu timpul, netratate, duc la anchiloză.

Atunci cînd anchiloză începe să progreseze, însoțindu-se de un oarecare grad de decalcifiere și turtire a vertebrelor, șira spinării devine rigidă, cu aspectul de lemn de bambus. Durerile se intensifică, manifestîndu-se după regiunea de pe coloana vertebrală unde s-au format osteofite, sub forma de dureri lombare, nevralgii sciatiche sau intercostale etc. De cîte ori dureri de cap rebele, care nu cedau la nici un fel de tratament simptomatic, își aflau adevărata sursă într-o spondiloză localizată în regiunea cervicală a șirei spinării! Cînd acestui lung cortegiu de necazuri i se mai adaugă și deformări ale coloanei vertebrale, cum sînt cifozele și scoliozele, însoțite de o jenă dureroasă este lesne de înțeles și scuzat pesimismul și nervozitatea unor bolnavi.

Cum se poate cere atunci o vindecare rapidă și radicală unei boli cu o evoluție lungă, diagnosticată de obicei într-o fază cînd perspectiva anchiloză ridică serioase probleme de conduită a tratamentului? Medicul care ar făgădui pacientului „să-i ia boala cu mîna”, cum se spune, prin injecțarea unor analgezice ce suprimă temporar durerea dar nu vindecă și boala n-ar face decît să-l in-ducă în eroare.

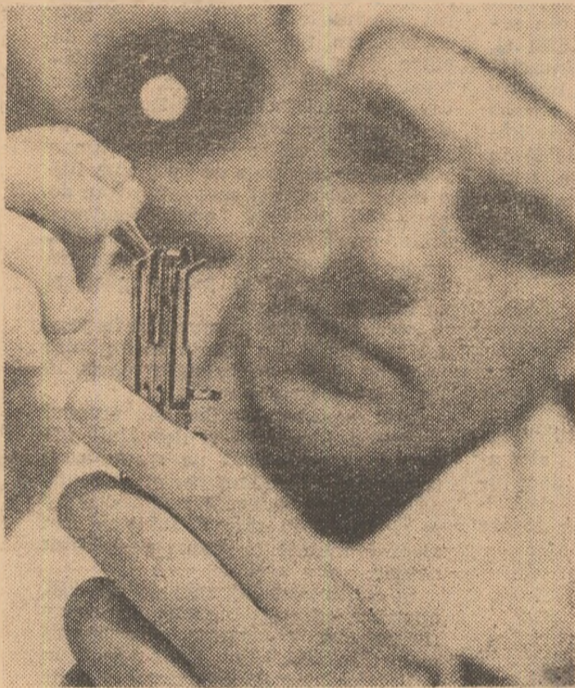
Ceea ce s-a putut înfăptui în primul rînd a fost să se preîntîmpine reumatismul. În acest domeniu al profilaxiei reumatismului, vastul program de realizări social-economice și sanitare din țările socialiste a avut drept urmare o masivă și continuă scădere a cazurilor de reumatism, principala cauză a spondilozei.

Tratamentul spondilozei, instituit de obicei în-

tr-un stadiu cronic, cere răbdare, multă răbdare. În tot cazul este numai de competența medicului specialist reumatolog, ortoped sau balneolog să hotărască linia complexului tratament medicamentos, balneo-fizioterapic și ortopedic, care trebuie urmat potrivit cu particularitățile spondilozei. Este bine de știut că nu orice substanță analgetică (novocaină, algocalmin, vitamina B 1 fortissim etc.) și nu întotdeauna sărurile de aur ori cortizonul sînt recomandabile la variatele forme de spondiloză. Un tratament uniform, de altfel, nu se aplică niciodată acestei boli. Galvanoterapia, împachetările cu parafină, băile cu ape sulfuroase și imobilizările veme-nice pe un pat dur sau în corsete gipsate cu guler sînt indicate în funcție de aspectele radiologice ale fiecărui caz în parte.

Ameliorări sensibile dau oncțiunile cu nămol cald sau chiar rece. În faza anchilozantă, cînd durerile sînt mari, adeseori numai intervenția chirurgicală pe coloana vertebrală duce la vindecarea bolii. Păstrînd neștirbită încrederea în capacitatea medicului specialist și urmîndu-i cu strictete sfaturile bolnavul de spondiloză va obține tîmăduirea suferințelor sale.

Dr. Valerian Konenkov

Chirurgul Iuri Novikov s-a specializat în operația de sutură a vaselor sanguine. Înainte de intervenție el controlează cu atenție aparatul de sutură

Știm să... dormim?

Somnul este tot atît de necesar omului ca și alimentele pe care le îngerează, ca și aerul pe care îl respiră. Prin somn sistemul nervos se reface după activitatea depusă. Pentru ca somnul să fie, însă, într-adevăr un factor pozitiv în promovarea sănătății, trebuie să respectăm anumite reguli igienice.

- 1 Să dormim suficient! Durata somnului variază între 6 și 8 ore după vîrsta omului și după activitatea pe care o desfășoară.
- 2 Să ne culcăm și să ne sculăm pe cît posibil la aceleași ore! În folul acesta se stabilește un reflex condiționat care ușurează adormirea și îmbunătățește calitatea somnului.
- 3 Să nu ne culcăm cu stomacul plin! La masa de seară alimentele grele (sosuri, grăsimi și rîtașuri) trebuie evitate. Să evităm, de asemenea, înainte de culcare cafeaua, alcoolul, ceaiul prea concentrat și chiar apa în cantitate mare. Masa de seară trebuie luată cu o oră-două înainte de culcare.
- 4 Să păstrăm întotdeauna același loc de culcare! Schimbarea patului sau a camerei face ca somnul să fie mai puțin odihnitor.
- 5 Să aerisim camera înainte de a ne culca! Vara și cînd clima o permite se va dormi cu ferestrele deschise, iar în timpul iernii încăperea va fi aerisită înainte de culcare timp de 10—15 minute.
- 6 Să nu încălzim iarna prea mult camera de culcare și nici să ne învelim prea gros! Suprîncălzirea duce la somn agitat și neodihnitor. Saltelele și plăpumiile de puf nu sînt sănătoase căci încălzesc prea mult corpul.
- 7 Să nu adormim cu lumina aprinsă! Ea îngreunează adormirea, făcînd ca somnul să fie superficial și neodihnitor.
- 8 Să dormim cît mai puțin pe partea stîngă! Această poziție este mai dificilă activitatea inimii. Somnul cel mai bun este pe dreapta sau cu fața în sus.
- 9 Să întrerupem cu o oră-două înainte de culcare orice activitate mentală încordată! Să evităm discuțiile aprinse, emoțiile, o lectură impresionantă etc.
- 10 Să nu ne obișnuim cu somnifere!

Dr. Kotenko

Esculap răspunde ...

MAMA ȘI TATA — Pitești: În cazul fiicei dv. trebuie cercetat cu atenție dacă nu există o cauză organică determinantă. Radiografia coloanei vertebrale și în special a celei lombo-sacrate, precum și uretro-cistoscopia sînt absolut obligatorii pentru a se vedea dacă nu e vorba de o spina bifida ocultă. În caz de **spina bifida mare**, se recomandă radioterapie pe coloană în doze antiinflamatorii, completate eventual cu infiltrații cu novocaină. În caz de **spina bifida mică** sau cînd nu există spina bifida se recomandă infiltrații cu novocaină (epidurale) sau electroșocuri lombo-pubiane (spinal) cîte unul la 2 zile (4—5 în total). Tratamentul va fi condus și supravegheat de un medic specialist

L.R. — Oradea: 1) Ați făcut rău că ați neglijat atîta timp boala dv. Desigur o analiză a sîngelui (R.B.W.) este absolut necesară și ne miră că nu ați făcut-o pînă acum. De asemenea, este necesară analiza secreției și numai după precizarea diagnosticului vi se poate prescrie un tratament. Pentru aceasta vă veți adresa medicului de circumscripție. 2) În a doua problemă, pentru evitarea recidivelor se recomandă depistarea și tratarea persoanelor constituind izvoare de contaminare. O formulă bună este cea cu: oxid galben de mercur 1 g. + vaselină 50 g. D. S. extern, seara la culcare.

SFETA IOSIF — Com. Ofsești (Deta): Cauzele leșinului pot fi variate. V-ați controlat tensiunea arterială? Nu cumva sînteți hipotensiv? În acest caz trebuie să faceți un tratament în consecință (stricnină, ser neurotonic A.D.N.). La dv. poate fi vorba și de o distonie neurovegetativă, adică o labilitate a sistemului nervos, care predispune la astfel de manifestări mai ales în intoxicații, infecții etc. Vă recomandăm deci să faceți examenele respective și să tratați cauza, nu efectul.

DUMITRU VISCU — București: Nu e nici un motiv de disperare! Nu e vorba de o boală propriu-zisă, ci de un simplu obicei, la care, ca toate obiceiurile, e greu să renunți (vezi fumatul, de exemplu). Inconveniențele provin din excesele care epuizează organismul. Recomandăm practicarea a cît mai multe exerciții în aer liber, sport etc., în așa fel încît să existe o solicitare pe această cale a organismului. O dată cu încălzirea vremii, cît mai frecvente dușuri reci. Dar mai presus de toate: eliminați obsesia bolii, prejudecată veche, combătută de medicina modernă.

...in
corpore
sano

Simplu ca apa? Nicidecum!

Ce poate fi mai banal și mai la îndemîna noastră decît apa? Și totuși rolul acestui element în viața omului este mult mai important decît se crede de obicei. În „infernul” din mitologia vechilor greci, — care cunoșteau multe din lucrurile care frămîntă încă astăzi mintea omului — nu exista chinul foamei dar exista chinul setei, simbolizat de Tantal.

Intr-adevăr, peste două treimi din corpul nostru constă din apă

și un simț special, setea, menține scrupulos echilibrul apei, permițînd — în anumite limite — un exces dar împiedicînd cu strictete o lipsă. Apa reprezintă pentru organism atît mediul în care se produc toate reacțiile chimice ale celulelor ce eliberează energia vieții cît și „vehiculul” care transportă substanțele nutritive de la intestin la celule și „deșeurile” de la celule la rinichi. Ca să asigure acest transport, omul are nevoie de 2,5 litri apă în fiecare zi, din care cel puțin 1—1,5 litri trebuie primit ca atare, restul fiind completat de apa din alimente. Cantități egale de apă se pierd zilnic mai ales prin rinichi, transpirație, respirație etc. Conținutul în apă al diverselor organe este variabil. Plasma din sînge este cea mai bogată în apă:

90 la sută. Urmează substanța cenușie din țesutul nervos cu 85 la sută. Apoi: rinichii 80 la sută, ficatul, pielea și substanța albă din țesutul nervos care conțin 70 la sută apă. Cel mai sărac în apă e țesutul adipos (gras) și osos: 20—30 la sută.

Apa din organism scade o dată cu vîrsta. Astfel, în timp ce embrionul uman conține inițial 94 la sută apă, în ultima lună dinaintea nașterii apa scade la 88,9 la sută. Organismul noului născut conține 71,2 la sută apă, copilul 69 la sută, tînarul viguros 65 la sută, omul adult și matur 64—62 la sută iar bătrînii au sub 60 la sută apă.

Scăderea apei din organism este responsabilă și de apariția ridurilor la bătrîni, care sînt datorite unei deshidratări a pielii.

FILMUL

regizor sovietic

Acasă la Charlie Chaplin

Nu de mult, regizorul Grigori Alexandrov a fost în Elveția pentru a turna exteriorul filmului „Lenin în Elveția” la care lucrează. În cursul acestei călătorii Alexandrov l-a întâlnit pe Charles Chaplin, de care îl leagă o veche amiciție.

Reproducem mai jos un fragment din relatarea convorbirilor avute de Grigori Alexandrov cu Chaplin.

„Fiecare întâlnire cu Chaplin e o întâlnire cu tinerețea, înflăcărea, umorul și zădărniciile creației. De data asta Chaplin a vorbit cu juvenila însufletită despre „Autobiografia” lui, o carte în curs de apariție la Londra. Chaplin a lucrat la ea în ultimii cinci ani.

Până la 18 ani nu înțelegeam nimic din folioarele de idei străine — spune

„caustică”. Dar putem să fim convinși că Chaplin va lupta, ca de obicei, pentru dreptul lui de a spune adevărul și, ca întotdeauna, va învinge.

— La ce lucrați acum? — l-am întrebat.
— Mă gândesc la un scenariu pentru fiul meu Sidney, care e și el regizor de teatru și film. Eroul acestui nou scenariu va fi, probabil, împăratul roman Neron. Întotdeauna am dorit să se ridice pe seama dictatorilor. De asta am făcut doar și filmul meu „Dictatorul”!

Odinioară regizam în secret la Hollywood spectacole de teatru (oficial, teatrul era al fiului meu, Sidney). Am montat opt spectacole. Chiar și asistentul meu mă asigura că așa fi mai degrabă regizor de teatru decât de film (spunând asta, Chaplin a izbucnit în râs). Acum visez să pun în scenă „Othello”. Am tot timpul sentimentul că figura Desdemonei nu e interpretată veridic. E prezentată ca o fecioară sentimentală, pe când în realitate e o aristocrată care s-a îndrăgostit de un maur — o femeie cu pasiuni puternice, furtunoase.

„Dar despre ce n-am discutat cu Chaplin în lungile noastre convorbiri! Despre metoda lui Stanislavski (Chaplin este un înflăcărat adept al ei) și despre psihanaliza lui Freud („care a înlocuit toate metodele de creație în S.U.A.” — mi-a spus interlocutorul meu), despre problema standardizării actorilor de la Hollywood („Cei mai mulți joacă mereu același lucru, numai costumele se schimbă”) și despre turnarea filmului „Război și pace” în U.R.S.S., despre prietenii noștri comuni (Chaplin mi-a vorbit cu multă căldură despre Eisenstein pe care îl consideră unul dintre cei mai remarcabili oameni de artă) și despre multe, multe alte lucruri.

Convorbirile noastre se încheiau de obicei o dată cu cina, la care luau parte toți membrii adulți ai familiei Chaplin (cei mici dormeau de mult). În jurul mesei, în afară de stăpînul casei și de oaspete, se aflau soția lui Chaplin, Oona, un prieten credincios delicat și afectuos, care-l însoțește în viață de aproape douăzeci de ani; fiica mai mare a lui Chaplin, Geraldine, care venise pentru scurtă vreme de la Paris, unde dansează acum cu succes rolul Prințesei din Orient în baletul lui Prokofiev „Cenușăreasa”; fiul lui, Michael, care la zece ani a jucat împreună cu tatăl lui în filmul „Un rege la New York”, astăzi student. Era o atmosferă de destinsă și autentică cordialitate.

„Într-o dimineață, după una din aceste reuniuni familiare la care fusesem invitat, l-am însoțit pe Chaplin la aerodromul din Geneva: pleca la Londra în vederea editării cărții lui. Când avionul s-a avîntat spre cer am mai rămas o bună bucată de vreme pe aerodrom, urmărind punctul argintiu ce se pierdea în zare.

Moment din „Noi doi, bărbații”, un film de delicată investigație psihologică care rulează actualmente pe ecranele noastre

Anchetă printre vedete

Revista „Sovetski film” a inițiat recent o anchetă printre vedetele ecranului sovietic, rugându-le să răspundă la următoarele întrebări:

- 1) Care este cel mai important eveniment survenit în ultima vreme în viața dv?
 - 2) Ce rol ați dori să interpretați?
 - 3) Ce preocupări extracinematografice aveți?
- Publicăm mai jos câteva din răspunsurile primite de redacția revistei sovietice, socotind că ele i-ar putea interesa și pe cititorii noștri.

LARISA LUJINA:

1) M-a impresionat în mod deosebit călătoria pe care am făcut-o în Cuba, cu prilejul

„Săptămîni filmului sovietic” care a avut loc la Havana. Cea mai mare mulțumire profesională mi-a dat-o recent participarea ca interpretă la realizarea filmului „Linia”, regizat de V. Basov. Eroina mea, geologul Nina, este un om de o rară noblețe sufletească.

2) Aș dori s-o întruchiez pe Nina Zarecinia, din „Pescărușul” lui Cehov.

3) Ador călăria și consider că e un sport foarte util pentru actori: dezvoltă libertatea și precizia mișcărilor, simțul ritmului.

OLEG TABAKOV:

1) Un eveniment fericit în biografia mea actricească îl constituie rolul lui Nikolai Rostov din filmul „Război și pace”, la care tocmai lucrez. Vreau să-l prezint pe Nikolai ca pe un om mediocru, dar nu prost, un antipod al prin-

țului Andrei, care este o natură extraordinară, dotată în toate privințele.

2) Visez să lucrez ca scenarist și regizor; scriu un scenariu despre viața unei fetițe de treisprezece ani și aș vrea să fiu chiar eu regizorul filmului.

3) Am două pasiuni: cărțile și fotbalul.

NINEL MIȘKOVA:

1) O mare bucurie mi-a dăruit-o fiul meu, care a absolvit cu note excelente cel din-

trii an de școală iar acum, în clasa a doua, învață la fel de bine.

2) Ultimul meu rol a fost o

italiancă, Iulia, în „Antrenorul medaliilor de argint”, un film al regizorului V. Ivcenko. Aș vrea foarte mult să întruchiez o tinăra femeie modernă, un rol de mare profunzime dramatică.

3) Cea mai plăcută ocupație în timpul liber — înotul.

BORIS ANDREEV:

1) Fără îndoială că cel mai de seamă eveniment din activitatea mea artistică a fost în ultima vreme rolul Căpeteniei din filmul lui Samsonov „Tragedia optimistă”. Am căutat să dau personajului o rezonanță actuală. Căpetenia e, de fapt, un om cu un caracter integru, talentat, dar care a devenit adeptul unei concepții filozofice eronate și a pierdut simțul realității.

2) Prietenii mei pretind că aș fi foarte potrivit pentru rolul lui Taras Bulba. Firește că mi-aș dori acest rol, după cum îmi doresc și pe acela al regelui Lear din tragedia shakespeareană. Dar, după părerea mea, un actor nu trebuie să se limiteze la un singur gen. Chiar natura artei scenice cere ca actorul să se manifeste sub multiple aspecte, să întrupeze cele mai diverse personaje. Actorul simte nevoia să-și exprime ideile, să comunice cu spectatori, atât prin intermediul tragediei și dramei cât și prin acela al comediei ori chiar al grotescului.

3) De mai mulți ani îmi consacru timpul liber studiilor psihologice actorului. S-ar putea ca această preocupare a mea să se soldeze cu o carte.

Charlie Chaplin — sarcă prietenească apăsată în 1927 în revista „Sovetski ekran”

plin. Atunci am început să-mi dau naștere la idei, opinii proprii. În cartea am vrut să arăt cum și de ce au apărut și s-au format și concretizat conștientă mea despre lume și crezul meu artistic.

Șadar, în concepția autorului ei, „Autobiografia” nu trebuie să fie o simplă relatare a vieții lui Chaplin, ci o analiză filosofică a modului lui de a privi lumea, a semnificației sociale a creației și a cauzelor care le-au determinat. Într-o mirare deosebită că o seamă de critici din Occident își exprimă de pe acum teama că această carte ar putea fi prea

reflector

● Celebrul regizor francez Claude Autant-Lara a fost timp de câteva zile oaspetele cineaștilor sovietici. Autorul apreciatelor filme „Roșu și negru”, „Să ucizi” și al altor peste douăzeci de creații cinematografice a avut mai multe întâlniri cu cineaștii moscoviți. După vizite la studiouri, a vizionat noile filme sovietice — o impresie deosebită i-a produs filmul „Vii și morți”, finalizarea lui Alexandr Stolper după romanul lui Konstantin Simonov. Întrebat despre planurile lui de creație Claude Autant-Lara a răspuns că se simte atras de romanul lui Stendhal și dorește de multă vreme să adapteze pentru ecran „Lucien Leuwen” („Roșu și alb”) dar nu dacă proiectul va deveni vreodată realitate.

● Constructorii unui uriaș combinat industrial din Siberia sînt eroii noului film al tînărului regizor Karasik, autorul delicatului film despre adolescenți „Linele sălbatece Dingoo”, distins cu „Leul de aur” la Festivalul cinematografic internațional de la Veneția. Filmul se va numi „A unsprezece poruncă”. Exteriorul a fost filmat pe un mare șantier siberian. Membrii echipei de filmare au locuit pe șantier timp de peste o săptămîni de zile, familiarizîndu-se cu activitatea și viața muncitorilor.

● Studioul „Mosfilm” a invitat colectivul teatrului „Sovremennik”, în frunte cu primul regizor Oleg Efremov, să participe la realizarea unui film după reportajul lui N. Melnikov „Se construiește un pod”. Oleg Efremov își încearcă pentru prima oară forțele în regia de film dar majoritatea actorilor de la „Sovremennik”, în cea mai mare parte tîneri, sînt de-acum vedete bine cunoscute ale ecranului.

● Proaspăt absolvent al Institutului unional de cinematografie, Edmond Keosaian, deținător a două Mari premii ale Festivalurilor internaționale de televiziune de la Monte Carlo și Cannes pentru scurt-metrajele „Scara” și „Trei ore de drum”, a început să lucreze la primul lui film de lung metraj, care se va numi: „Unde ești acum, Maxim?”. Filmul are la bază nuvela lui V. Kozlov „Un flăcău dificil”. Este povestea formării unui tînăr în anii grei ai reconstrucției postbelice.

● Numărul pe februarie al revistei „Iskusstvo kino” reproduce mai multe desene din expoziția deschisă luna trecută la Moscova de Ion Popescu Gopo. Sînt publicate imagini din filmele „Scurtă istorie”, „Șapte arte”, „Homo sapiens”, „Allo! Hallo! Alo!” precum și din filme aflate încă în proiect. Suita de desene este prefăcută de o prezentare făcută de autor.

Evul mediu

în Marea Mîneciei

Undeva în Europa există trei insule ai căror locuitori trăiesc și astăzi departe de zbuciumul agitatei noastre epoci. Deși insulițele se află în imediata apropiere a țărmului francez, deasupra lor flutură drapelul britanic.

Locuitorii acestor liliputane fișii de uscat, presărate în Marea Mîneciei, sînt scutiți de impozite, de taxe vamale și de controale polițienești. Oficialitățile insulelor se conduc după legi din vremea Elisabetei I-a și a lui Carol I. Pentru ele timpul s-a oprit parcă în loc cu cîteva secole. Și totuși, insularii nu ignorează chiar cu totul avantajele oferite de epoca noastră. Lipsa bogățiilor naturale i-a împins să recurgă în ultimul timp la turism, care este acum una din cele mai mari surse de venituri.

Insula Herm are o suprafață de 1,3 km pătrați. Este foarte îngustă — porțiunea cea mai lată are numai 800 de metri — și lungă de 2 kilometri. Populația se ridică la „impunătoarea” cifră de 40 de locuitori. Maiorul Wood, stăpînul insulei, a introdus nu demult serviciul poștal.

Insula Jetu, cu cei doi mici „sateliți” — Fauconier și Grawishon — are circa 48 de hectare, o lungime de 800 de metri și o lățime de 600 de metri. Insula și „sateliții” ei sînt guvernați de un anume W. Clift.

În sfîrșit, insula Sark are o suprafață de 15 kilometri pătrați. Cei 500 de locuitori sînt conduși de o femeie: lady Sybill Haseway, căreia i se mai spune și „Doamna Sark”. Ea conduce insula din 1926, cînd a moștenit-o de la tatăl ei, al douăzecelea proprietar. Insula a avut o istorie zbuciumată, marcată de evenimente furtunoase, uneori chiar sîngeroase. În secolul al VI-lea călugărul Magloire, împreună cu șaizeci de „frați”, a întemeiat pe insulă o mînăstire. Ulterior Sark a fost invadată de vikingi și pirați, iar din 1549 pînă în 1554 a fost ocupată de trupe franceze. Apoi a debarcat în insulă cavalerul Elie de Carter, locuitor al unei insule vecine, Jersey. De Carter era însoțit de patruzeci de familii de vasali. Coloniștii au construit din materiale aduse cu ei un port și un sat, după care de Carter a plecat la Londra ca să vorbească reginei Elisabeta despre rezultatele dobîndite. La 6 august 1565, regina i-a dăruit lui de Carter insula cu o condiție însă: insula să aibă cel puțin patruzeci de locuitori și fiecare dintre ei să lucreze 15 arpents (veche unitate de măsură agricolă franceză echivalentă cu șase hectare) de pămînt.

Acești patruzeci de supuși erau considerați locuitori de onoare ai Sark-ului; în afară de pămînt regina a mai dăruit fiecăruia cîte o muschetă. Și pînă astăzi, un număr de patruzeci de cetățeni de onoare ai insulei se bucură de vechile privilegii. Numai muschetele au fost înlocuite cu puști Winchester.

„Cei patruzeci de cetățeni de onoare”, împreună cu doisprezece deputați, alcătuiesc parlamentul. Un parlamentar reprezintă astfel zece locuitori. Parlamentul se întrunește de trei ori pe an la reședința lady-ei Sybill care-l prezidează. Dezbaterile se desfășoară în limba franceză veche. Parlamentul promulgă legi proprii.

Gubernatoarea insulei Sark primește anual, ca impozit, a zecea parte din recolta și lina obținută de locuitori. În plus, fiecare gospodărie îi dă cîte o găină, un cocoș sau o oaie. Dar veniturile realizate de pe urma turismului, a hotelurilor și cafenelelor sînt mult mai mari. Pe vremuri, regina Elisabeta nu prevăzuse că insula va fi vizitată de turiști, așa încît acest beneficiu nu este imposibil.

Pe insulă pot fi crescuți doar ciini-masculi. Numai lady Sybill are dreptul să țină pe lingă casă o cățelușă. Așa prevede Charta Sark-ului. Acum cîțiva ani un anume domn Runn a venit pe insulă cu un cățel, Jeep. Timp de doi ani a încercat să-i convingă pe noii săi concetățeni că Jeep este cîine, dar în cele din urmă s-a întîmplat inevitabilul: Jeep a adus pe lume niște cățeluși de toată frumusețea. Era o gravă încălcare a legii. Numai deocînd a fost convocat parlamentul, care i-a cerut lui Runn să renunțe la cîine.

Dar Runn, încercînd să cîștige timp, a alarmat ziarele. Mii de cititori au luat numai deocînd atitudine, trimițînd scrisori care luau apărarea lui Jeep. Oficiul poștal din insulă, care de obicei aproape că șomează, a fost literalmente invadat de telegramele și scrisorile adresate lady-ei Sybill. Expeditorii își exprimau indignarea lor. Dar stăpîna insulei era neînduplecată:

— Nu trebuie create precedente — a declarat ea. — De ce să încălcăm o lege care dăinuie de veacuri?

„Doamna Sark” mai are însă și un alt privilegiu: poate crește porumbel. În iasău-lă nu e voie de vinat pescăruși sau de cules ouăle acestor păsări. Cei ce încălează legea sînt amendați, căci pescărușii sînt utili navigației. În timpul furtunii, cînd insula e învăluită în ceață, tipetele pescărușilor îi

previn pe marinari de apropierea stîncilor primejdioase.

Aceste insulițe din Marea Mîneciei au fost singurele teritorii engleze ocupate de germani în cursul ultimului război. În insula Sark s-au stabilit mai întîi zece fasciști, dar treptat numărul ocupanților a crescut, ajungînd în 1943 la șapte sute de inși. Germanii i-au persecutat crunt pe insulari, arestîndu-i și internîndu-i în lagăre de concentrare, mai ales pe cei care ascultau în ascuns posturile de radio britanice. Totuși trei sau patru aparate de radio n-au fost descoperite; unul dintre ele aparținea „Doamnei Sark”, dușmană înverșunată a fascismului.

Orice vizitator al insulei plătește un impozit: un franc nou. Pe insulă există și o închisoare care e, însă, de mult pustie și servește acum ca magazie pentru fin și cartofi. Există și un șef de poliție care este în același timp și comandantul suprem al armatei. El se îngrijește de securitatea statului și de ordinea publică. Una din cele mai grele atribuții pe care le are este fără îndoială aceea de a repartiza munca

pe care sînt obligați s-o presteze cîte două zile pe an toți bărbații care au trecut de 16 ani. Oamenii curăță străzile, taie lemne din pădure și fac reparații la cele cîteva instituții de utilitate publică.

Numărul turiștilor care vin în insulă sporește rapid. Cele optsprezece hoteluri nu mai sînt indigestibile. Insula e uimitor de frumoasă; țărmurile-i înalte și abrupte sînt de un pitoresc neobișnuit. Văile sînt acoperite de verdeață, pe povișurile așternute cu covoaare de flori susură lin pîrîiașe, iar în văzduh plutesc păsărele și biznii bondari. Liniștea insulei nu e tulburată de zgomotul mașinilor: circulația automobilelor, motocicletelor și scuterelor este interzisă.

Și acum cîteva cuvinte despre istoria celorlalte două insule. Se știe că în 1028 insula Herm aparținea unui ordin călugăresc, care a părăsit insula în secolul al XVII-lea. De-a lungul veacurilor la circa minusculei insule s-au perindat mulți conducători. Unul dintre ei, prințul german Blücher von Walstadt, a adus pe insulă

flori și arbori exotici și chiar un cangur. După izbucnirea primului război mondial prințul și mulți din supușii lui au trebuit să părăsească insula. În 1940, Herm avea un singur locuitor. După război insula a fost vîndută cu 15.000 de lire sterline maiorului Wood.

Cînd au venit pe insulă, maiorul și soția lui au fost neplăcut surprinși de pustietatea pe care au găsit-o. Nu exista apă potabilă și lumină electrică, toate drumurile și potecile erau acoperite de o iarbă deasă, iar casele erau ruinate. La început viața soților Wood a fost extrem de grea. Chiar și apa potabilă trebuiau s-o aducă din insula Guernsey.

Acum, insula Herm are 40 de locuitori: marinari, ingineri, chelneri și cameriste, angajați de maiorul Wood din diverse țări. În insulă există un hotel, zece restaurante și un bar. Maiorul a organizat legătura prin poștă și chiar emite mărci, recunoscute de poșta engleză. Pînă acum au apărut 10 serii de timbre, foarte căutate de filateliști. Insula are și o centrală telefonică automată cu douăzeci de abonați.

E greu să-ți imaginezi frumusețile care natura a înzestrat această insuliță ceva mai mare de un kilometru pătrat. Partea cea mai atrăgătoare este celebra plajă a scoicilor, unde se pot vedea scoici din Insulele Antile și din Golful Mexic, aduse de Golfstream.

Jetu și cele două minuscule insulițe vecine sînt și ele niște fișii de uscat frumoase, pitorești, cu văi acoperite de flori și cu mici crînguri. Cele 48 de hectare ale acestor trei insulițe sînt locuite de vreo zece inși.

F. Drilon

Obiceiuri, tradiții

„Sînt sard,
signor!”

În secolul al IX-lea înainte erei noastre, la țărmurile Sardiniei au ancorat corăbiile feniciene. Noii veniți au dat insulei numele Sarad, care în traducere înseamnă „urma piciorului”. Mai tirziu grecii au creat legenda colonizării insulei de către Sardon, fiul lui Hercule, și au numit-o Sardonica.

Vechii locuitori ai Sardiniei au luptat împotriva romanilor, opunînd o rezistență disperată. Dar cu timpul Sardinia a fost colonizată de romani, care au impus pe tot teritoriul ei limba latină. În 1861 insula a intrat în componența regatului italian unit. Acum este socotită regiune autonomă a Italiei.

Sarzii părăsesc foarte rar pămîntul lor pitoresc, deși într-o singură oră de drum cu avionul pot fi la Roma sau la Neapole. Dar de ce? După cumpărături? Pentru asta e de ajuns să-și incalcece măgărușii și să se îndrepte spre orașelul cel mai apropiat. Ca să-și găsească de lucru? Inutil: dacă în momentul de față în Sardinia există cam șaizeci de mii de șomeri, în Italia continentală numărul lor trece de două milioane. Și apoi mai e o problemă: sarzii se descurcă greu cu limba italiană. Dialectele lor se deosebesc atît de mult de cele de pe continent, încît lingviștii le-au grupat într-o limbă deosebită — sarda. În primele zile de școală copiii sarzii nu înțeleg nici o iotă din limba oficială italiană. Dacă întrebă un sard: „Sînteți italian?”, el ridică mîrat din umeri și își răspunde: „Nu, signor, sînt sard”.

Sarzii de la munte trăiesc în căsuțe construite din piatră sau cărămidă făcute în gospodăria lor. Mijlocul camerei este ocupat de o vatră mare, unde păstorii prepară brinza de oi. Capul familiei doarme vara afară, în curte, iar iarna pe jos lingă vatră. Dar asta se întîmplă destul de rar, fiindcă de obicei bărbații rătăcesc luni întregi cu turmele. Țărancă sardă poate fi rar întîlnită la munca cîmpului sau la pășune. Tradiția cere ca ea să trebăluiească acasă, lingă vatră.

Îhrana sarzilor nu e numai simplă, ci și destul de săracă. Tradiționalele mincăruri sarde, prin care insula s-a făcut celebră încă din vechime, se întîlnesc azi numai în restaurantele de lux din orașe. Sînt în primul rînd vestitele brinzeturi — „dolce sardo” și „fiore sardo”, pește proaspăt fiert în apă de mare cu mirodenii, friptură de mistreț.

Insula se mindrește cu vasele minunate ornate cu imagini de flori, animale și oameni, cu țesăturile și covoaarele din lînă de oaie, cu paharele, cupele și corneciurile pentru praf de pușcă lucrate de meșterii neîntrecuți ai insulei. Aceștia mai știu să împletească coșulețe și cutii, folosind bogata vegetație locală: rafie, papură, asphodela. Mîncuț oraș Castelsardo a cîștigat în ultimele decenii o popularitate mondială datorită coșulețelor și cutioarelor de toate formele și mărimile, elegante și lucrate cu mult gust.

Sarzii nu se despart nici în zilele noastre de îmbră-

cămîntea lor tradițională: cămașă albă din pinză groasă de in, veston din țesătură de casă, „obrace”, pantaloni largi și scurți de cînepă cu jambiere care urcă pînă la genunchi, chimire late de piele, de care atîrnă obligatoriu un amnar. Ciobanii poartă, ca un semn distinctiv, „mastruc-co”, un fel de pelerină din blană de oaie, fără mîneci, cu părul în afară. Costumele acestea nu numai că

în casa lehuzei se adună toți vecinii, dar tatăl trebuie să rămînă înțepenit în ușă, atîrnîndu-și la intrare pantalonii din pinză de casă. Toți cei care intră lovesc cu bățul în pantaloni și fac glume pipărate la adresa posesorului lor. După aceea își fac apariția musafirii cu darurile. Femeile sarde sînt foarte credincioase și în a opta zi după naștere se duc la biserică pentru a se „purifica”, de-

Îmbrăcați pentru tradiționala plimbare duminicală

și-au păstrat forma străveche dar sînt ele inesele destul de vechi. Îmbrăcămîntea de sîrbătoare, de pildă, se transmite din tată în fiu.

Familii sarde au de obicei mulți copii. Pe insulă sînt socotiți vrednici de respect numai soții care dăruiesc lumii cîte un copil pe an sau cel mult la doi ani. Tradiția cere ca nașterea să se facă lingă vatră, care simbolizează fericirea de familie și bunăstarea.

oarece se socotește că din clipa nașterii asupra lor stăpînește diavolul...

Insula oferă multe surprize străinilor: felul de viață, moștenit din strămoși, vechi tradiții și obiceiuri. Nu degeaba Sardinia i se mai spune și insula misterelor.

N. Krasnovskaia

Cercetătoare științifică la Institutul de etnografie al Academiei de Științe a U.R.S.S.

● UMOR ●

Cindva...

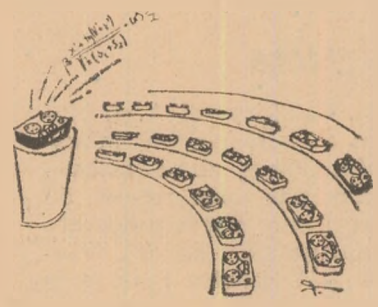
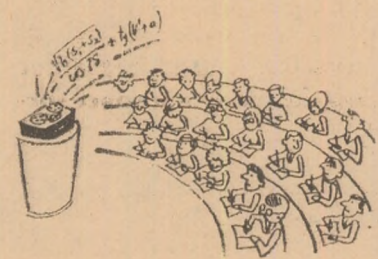
...Și astăzi
Desen de R. Palciauskas

TORUL POȘTAL A DEVENIT TATĂ

— Dar de ce picul e deslăcut?
Desen de G. Andrianov

Fără cuvinte
Desen de V. Dmitriuk

Teatrul de comedie

prezintă alternativ

Șeful sectorului suflete

Comedie în 2 părți de AL. MIRODAN

Regia : Moni Gheleter,
Maestru emerit al artei, Laureat al premiului de stat
Scenografia : Dan Nemțeanu

Casa inimilor sfărîmate

de G. B. SHAW

Regia : Radu Penciulescu
Scenografia : Dan Nemțeanu

U M B R A

de EVG. ȘVART

Regia : David Esrig Scenografia : I. Popescu-Udriște

Svejk în al doilea război mondial

de B. BRECHT

Regia : Lucian Giurchescu
Scenografia : Dan Nemțeanu

Dentru CONFECTII cereți ȚESĂTURILE DE MĂTASE & RELON produse de MĂTASEA ROȘIE CISNĂDIE

Gospodine!

COMPLETAȚI ȘI REÎNNOIȚI VESELA DV, CU VASELE EMAILATE GROASE ȘI DURABILE IDEAL

PRODUSE DE UZINELE EMAILUL ROSU MEDIAS

Cooperativa IGIENA

Sediul central : București
Str. Băcani nr. 2
telefon 13 44 56

Execută prin unitățile sale din întreg cuprinsul orașului București, cu personal de înaltă calificare profesională :

- Coafuri moderne pentru femei
- Cosmetică
- Vopsitul părului în toate nuanțele
- Ondulațiuni permanente naturale reci și în ulei
- Manicure
- Pedicure
- Șampon
- Freccii
- Masaje faciale
- Spălatul capului
- Tunsori moderne pentru bărbați

Saloane speciale de frizerie și coafură

Agentiile și filialele O.N.T. „Carpați” din toată țara au pus în vânzare locuri pentru odihnă și tratament balnear în trimestrul 1/1964.

Pentru odihnă se vînd locuri la : Sinaia, Bușteni, Predeal, Păltiniș—Sibiu, Borsec, Sovata, Tușnad, pe serii de 12 zile sau durate mai mici, pînă la 3 zile.

Pentru tratamente balneare se vînd locuri în următoarele stațiuni :

- boli reumatismale — serii de 18 zile la : Govora, Herculane, Ocna Sibiului, Bazna, Victoria 1 Mai, Victoria 9 Mai, Sovata, Pucioasa ;
- boli digestive — serii de 18 zile la : Olănești, Căciulata, Slănic-Moldova, Sîngeorz-băi ;
- pentru tratament de urologie — serii de 18 zile la : Olănești, Căciulata ;
- pentru boli ale căilor respiratorii : serii de 20 de zile la Govora ;
- boli cardio-vasculare — serii de 20 de zile la : Buziaș, Borsec, Vatra Dornei ;
- boli ginecologice — serii de 20 de zile la : Ocna Sibiului, Bazna, Sovata.
- boli endocrinologice — serii de 20 de zile la Borsec.

În acest sezon se acordă reduceri de tarife : 10-15% la tratament balnear și 20-25% la odihnă.

Tarifele variază după salariu sau pensie, între 20-31 lei pe zi la tratament și 15-23 lei pe zi la odihnă.

Pentru copii în vîrstă de 7-14 ani se acordă o reducere de 50% din tariful de cazare, iar pentru copii sub 7 ani, dacă nu se solicită pat separat, se plătește numai 50% din costul mesei.

Posesorii de bilete O.N.T. „Carpați” beneficiază de 50% reducere pe calea ferată și autobuze.

Eliberarea biletelor de odihnă se face pe baza adeverințelor de salariu sau talonul de pensie, iar pentru tratamentul balnear și pe baza fișelor medicale.

Agentiile și filialele O.N.T. „Carpați” rezervă locuri în stațiuni și pentru grupuri organizate de întreprinderi, instituții etc.

MODĂ

Cite ceva despre armonie

Un număr recent al revistei „Rabotnița” publică un excelent portret al textilistei Svetlana Kolbasina din Cernigov. E în fața ringului și a sulurilor

măluță, din care o șuviță ce barează fruntea pare ca o săgeată indicând spre ochii albaștri vioi.

De ce ne-am oprit, însă, în acest articol, care trebuie să se ocupe de moda sovietică din primăvara 1964, asupra figurii Svetlanei, ca în fața unui „start” pentru cele ce avem a serie?

Svetlana poartă o bluză în carouri roșii și albastre și un șorțuleț cafeniu cu dantelă albă. Nici o potrivire de culori și totuși există o armonie. Armonie există și între bismăluta înflorată și restul îmbrăcăminții. Armonia! Acesta-i secretul eleganței, mi-am zis, și-i mulțumesc grațioasei textiliste sovietice că mi-a dat subiectul acestui articol.

În numărul trecut ați citit despre noua linie a modei sovietice din anul acesta. Nu vom mai insista. Ne vom permite doar câteva reflecții pe marginea acestei chestiuni a armoniei.

Eleganța — au mai spus-o și alții — nu înseamnă să copiezi moda. Înseamnă chiar să uiți că există o modă, fără a o pierde, însă, din vedere. Paradox? Nicidecum! Înseamnă să te inspiri din ea, dar concentrându-ți toată atenția cu deosebire asupra personalității tale. O femeie care vrea să fie elegantă și la modă trebuie să-și dea bine seama ce poate purta și ce nu. Dacă e prea înaltă și subțire să nu poarte rochii fus și nici prea lungi; dacă e mai scundă și mai „rotundă” să nu poarte rochii prea largi și nici, la canadiene, giugi care s-o scurteze. Unui picior mai grosuț să nu-i dea pantofi prea ascuțiți și cu tocuri prea înalte, unui gît prea înalt decolteuri adânci. O femeie cu un bust voluminos trebuie să-și ascundă sub o bluză mai larguță, chiar dacă moda a decretat că se poartă pulovere bine mulate.

Urmează apoi armonia coloristică. O rochie bleu, un pantof, cu geantă și mînuși bleu e departe de a totaliza un ansamblu armonios. Fantezia coloristică a modei de azi e aproape nelimitată, ea care a găsit o armonie perfectă între verde și albastru, galben și roșu, maron și negru — culori și nuanțe care figurează pe imprimaturile moderne și pe care, acum cîteva ani, nimeni nu s-ar fi încumetat să le împerecheze.

Constanța Manu

Rochie de primăvară. Gulerul și manșetele late, închiate cu un nasture, sînt bordisite

de humbac, se vede bine că s-a oprit o clipă din muncă ca să zîmbească fotografului care a „prins-o” în prim plan. Din fila de hirtie tipărită în culori irumpe, tinerească, imaginea unei fete sovietice moderne: frumoasă, tonică, cu părul blond prins într-o băs-

La schi

În 15 minute

V. K. Balakirev și A. I. Novicikov, maștri-bucătari la restaurantul „Praga” din Moscova, ne recomandă două rețete de mâncăruri care pot fi preparate în numai un sfert de oră. (Porțiunile sînt pentru cinci persoane).

Supă de lapte cu orez și lămîie

Fierbeți un litru și jumătate de lapte, puneți foarte puțină sare, trei sferturi de pahar de orez fiert în prealabil, 3-4 linguri de zahăr pudră și lăsați să dea în câteva clocote. Cînd serviți la masă adăugați o lingură de frișcă și o lămîie rasă, tăiată în felii mici. (Nu fierbeți lămîia în supă: se taie laptele.)

Pîrjoale la cuptor

Luati 300 de grame de carne tocată, mai dați-o de două-trei ori prin mașină, frîmîtați-o bine, adăugați sare după gust (cine vrea și piper), 1-2 ouă și 50 grame de pîine fără coajă, muiată în 7 linguri de lapte și dată prin mașină. Amestecați totul și faceți pîrjoalele. Puneți-le într-o tavă bine unsă cu unt, faceți în fiecare pîrjoală un mic jgheab în care puneți piure de cartofi și ungeți deasupra cu unt. Dați tava la cuptor și țineți-o 15-20 de minute.

Sfaturi utile

PENTRU a reda strălucirea portelanului și faianței, obiectul respectiv trebuie bine frecat cu zeamă de lămîie, bicarbonat de sodiu sau oțet cu sare.

VASELE, statuetele, bibelourile de marmură murdare pot fi spălate cu apă săpunată și apoi șterse cu o piuză curată.

O HAINĂ de blană udă se îngrijește în felul următor: scuturați apă de peie în sensul firului și puneți apoi haina pe un umeraș la uscat. E bine ca peria să fie în prealabil muiată în spirt. Îmbrăcămintea de blană trebuie să fie uscată departe de sursele de căldură. Uscarea forțată face firul fragil și pielea aspră și nerezistentă.

(Din „Nedelea”)

ÎN ERA TRANZISTORILOR

— Nu știu de ce-mi jîuie urechile!
Desen de M. Mariamov și I. Sidorov

UMOR Cum să ne purtăm cu soțul

Bineînțeles, n-avem pretenția să aplicați neapărat toate sfaturile din povestirea noastră. Dar cite ceva poate tot v-ar folosi.

Sfaturi pentru femeile chinuite de fericirea conjugală

N-am date statistice dar sînt convinsă că unul din motivele care duc unele căsătorii la divorț este tăcerea soțului. După o oră de tăcere adîncă, plină de înțelegere reciprocă, petrecută cu omul iubit, soția exclamă pînă la urmă:

— Pentru numele lui Dumnezeu, spune măcar un cuvînt!

E o situație care decurge absolut firesc din următorul fapt: femeia vorbește fiindcă simte nevoia să o facă, pe cînd bărbatul vorbește numai silit de împrejurări exterioare. De pildă, cînd nu găsește ciorapi curați.

Cum să vorbim cu soțul înainte de venirea musafirilor

În viața unei femei sînt momente cînd ea se bizuie în întregime pe sprijinul soțului. Asta se întîmplă cînd așteaptă un copil și cînd așteaptă musafiri. E interesant de remarcat că în amîndouă cazurile pare că-i vorba de o întreprindere comună, dar cînd se ajunge la fapte cine are totuși copilul? Și cine primește musafirii? Da, sigur, soția.

E interesant de observat cum soțul, care o săptămîină întreagă n-a deschis gura, capătă dintr-o dată darul vorbirii. Încercați să vă faceți un palton nou și veți vedea ce furtună oratorică poate dezlănșui o asemenea inițiativă.

— Da, înțeleg, așa e moda, dar mai întîi ar fi trebuit să ne cumpărăm o navă cosmică! Ah, da, vîd, umflătura asta de la spate e inventată anume ca să te facă să semeni cu un iaht cu pinze. Dar nu te necăji. Oricum, modelul e practic: la vară îl putem lua la plajă și folosi drept cabină pentru îmbrăcat și dezbrăcat.

Nimeni nu cere soțului să se ducă la bucătărie și să bată albușul, dar ar putea măcar să se străduiască să dea soției sprijin moral în îngrozitoarele minute cînd pînă la venirea musafirilor a mai rămas numai o jumătate de oră.

Dacă vă țineți tare pe poziție și-i spuneți categoric: „Nu te duci nicăieri, să stai aici!”, în cele din urmă se

mai înmoaie puțin, mormăind ceva de felul: „Dracu' s-o ia de treabă, ai uitat să cumperi lămîie!” Deși în general ar fi mai bine dacă ar spune ceva plăcut. De exemplu: „Draga mea, rochia asta îți vine grozav. Îmi amîntește de seara cînd ne-am cunoscut. Își mai aduci aminte?”

Cînd am avut ultima dată

Cum să vorbim cu soțul cînd sforăie

Cînd spun „sforăie”, nu am în vedere respirația pașnică, ritmică și sonoră cu care orice soție înțeleaptă și devotată trebuie să se resemneze. Ci sforăitul care prin forța și diapazonul lui amîntește de o lucrare simfonică.

La început, procedam cu soțul meu așa: îl zgîlțuiam ușor și îi șopteam:

— Iubitule, întoarce-te pe partea cealaltă.

Soțul mă asculta, se întorcea și, după două minute, începea să sforăie cu puteri reînnoite. Bineînțeles, nu mai puteam adormi; mă chinaiam ore întregi cu ochii deschiși, puneam la cale planuri de divorț și-mi băteam capul cum să împart copiii și prosoapele de familie cu monogramă.

musafiri, cam acest gen de discuție am încercat să-i sugerez soțului în chinuitoarea jumătate de oră de care am pomenit mai sus. Dar el a început să mă asigure că odată mi-ar fi vorbit așa și eu i-aș fi răspuns:

— Ce-mi tot bași capul cu prima noastră întîlnire! Mai bine du-te după gheață!

Dar într-o noapte am înțeles ce trebuie să fac. Să vă învăț și pe dumneavoastră. Să începeți a pune întrebări. Treziiți-l și întrebați-l:

— Ce ai spus, iubitule, n-am înțeles?

În cele din urmă, după un mormăit înțelighibil și exclamații de felul: „Cum? Ce? Unde?” soțul se trezește și se interesează:

— De ce drăcu' mă tot întrebăi ce vreau să-ți spun?

După cîteva întrebări și răspunsuri la fel de absurde, se înfurie așa de tare că nu mai poate sforăi cel puțin cinci-sprezece minute, ceea ce vă dă posibilitatea ca, între timp, dv. să adormiți.

D. Kerr

Colțul cosmeticiei

Cînd vă ungeți fața cu cremă nu întindeți pielea în toate părțile. Țineți minte care sînt mișcările și direcțiile cele mai potrivite. Pe frunte — de la rădăcina sprincenelor spre temple. Pe obraji — de la mijlocul feței spre vârful urechilor. În jurul ochilor — de la colțul interior pe pleoapa superioară, colțul exterior, iar de acolo pe pleoapa inferioară și din nou spre colțul interior al ochiului. Partea din față a gîtului trebuie unsă de jos în sus, părțile laterale de sus în jos. Cînd vă ungeți faceți mișcări ușoare de apăsare sau tapotare. Stratul de cremă trebuie să fie foarte subțire.

Femeile care lucrează în agricultură stau multă vreme în aer liber cu fața expusă la soare și vînt. Le recomandăm să folosească creme protectoare care să opună un strat izolator acțiunii violente a soarelui și vîntului. Cine nu are la îndemînă cremă, poate să întrebuițeze alifie de zinc obișnuită. După aplicarea cremei e bine ca fața să fie pudrată.

I. Kolgunenko